

ოთარ ჩხეიძე

ერთი გერცხლის ჭიკჭიკი

აქა აგზავნი სულით
დავრდომილთა...

სულით ავადმყოფთა სამყურნალო დაწესებულებაა, საკვლეო დაწესებულებაც გახლავთ: კათედრებითა, განყოფილებებითა, ყველა სახის თუ ხარისხის თანამშრომლებითა და ავადმყოფებითა, რაღა თქმა უნდა. ახალი ავადმყოფი მოუყვანიათ. ავადმყოფი, ოღონდ ავადმყოფი არ გახლავთ, თუმცა რო ღამის რო არც გამოირჩევა ავადმყოფთაგანა. ოცდაუთოოდ წლის ქალიშვილია. აღზნებულია. აფორიაქებულია. ვერც დამჯდარა. ვერც გაჩერებულია ერთ ადგილას. აქ მაინც მოცდას არც აპირებს. გარეთ მიიწევს. არ უშვებენ რაღა თქმა უნდა. თანამშრომელნი შემოაბევიან, მეცნიერულნიცა და ყველა სახის თანამშრომელნი, თითქოს არც იპერენ. მაინც ვერ გადაულახავს კედელი თეთრი ხალათებისა, მბურღავი თვლებისა. სავარძელში დირექტორი ზის. სახელმოხვევილი მყურნალი, მკლევარი, მეცნიერი, აკადემიკოსი, დინჯი, აუღელვებელი, თავდაჯერებული, მრავალ ასეთსა თუ უარესს რო შეჰხედრია, მრავალი რო ჩაუგდია გონებაშია. შთაგონების ძალა რო სწამს თავისი და შთაგონებითაც რო მყურნალობს; შთაგონებითაცა და უახლესი კრეპარატებითაცა თუ ჩაუვარდება ბელში. ბელქვეით-

ბიც მიმართავენ აგრეთვე უახლესი უახლესი კრეპარატებსა. აგრეთვე თუ ჩაუვარდება ბელში. შია. მაგრამ ეს ისე იშვიათია. შინაურიც ისე იშვიათია, რო უფრო ისეთ საშუალებებს მიმართავენ. მოძველებულად რო ჩაითვლებოდა ჟანახ. კერტლის კარაბადინის მიხედვითაცა. დირექტორს სახელი არ დასჭირდება. ანთუ მოიხსენიება აკადემიკოსადა. ქალიშვილს ნია ერქვას. ისე სუსტია, ისე დაჩავეებული. კიდეც რა ძალა შერჩენიაო. გაგვიკრძალოთ. არადა ძალა ღონე მაინც მოსდევს. ისე აქ თავის გატანა არც ისე ადვილი უნდა იყოს. აქამდის ეტუობა აკადემიკოსი ლაპარაკობდა. ახლა ნია უხსნის. — ბნა, მე გიყი არა ვარ ბატონო. არა, არა, გიყი არა ვარ. არა ბატონო!.. არა ბატონო!.. არა, არა, არა ბატონო!.. გიყი არა ვარ. არა, არა, გიყი არა ვარ... დამიკრეთ. დამიკრეთ. თორემ მართლა გავგიჟდები. დამიკრეთ. არა ვარ გიყი. არა, არა, არა, არა!..

აპადემიკოსი, არავითარ შემთხვევაში.. თანამშრომელნი, არავითარ შემთხვევაში. არავითარ. არავითარ. არავითარ შემთხვევაში.. აპადემიკოსი, ამა... მე მჭერა. ამთა ხეცრათ. რაღა გინდა მეტი?! გნებავთ. სხვებსაც რო დაუძახოთ?! დაუძახებთ თუ გნებავთ, მაგრამ მე მენდეთ. ისინიც დაიჭერებენ, შემოგუდავენ თუ არა, მენდეთ, მენდეთ და დამშვიდდით. დაწყნარდით. გაიღიმეთ. გახალისდით. ვარდისფერი თვალთ შეგხედეთ ყველაფერსა და ყველაფერიც ვარდისფერი იქნება. არ იქნება?!

თანამშრომელნი, იქნება. იქნება. ვარდისფერი იქნება.

აპადემიკოსი, იისფერი თვალთ შეგხედ და იისფერი იქნება. არ იქნება?!

თანამშრომელნი, იქნება, იქნება იისფერი იქნება.

აპადემიკოსი, კმაყოფილებაც ამას მოჰყვება. სიამოვნებაცა, სიამტკილობაცა და წარმოდგინეთ, ზოგჯერ, ბედნიერებაცა. მეტი რაღა უნდა უნდოდეს ადამიანსა?..

თანამშრომელნი, აღარაფერი მეტი, — ბედნიერებასთან თავდება ყველაფერი თუ ბედნიერება მოჩვენებითი არ არის.

აპადემიკოსი, არა რა თქმა უნდა!.. ჩვენგან ყველა კმაყოფილი ბრუნდება, რაც არ უნდა აღელვებული მობრძანდეს. ცხოვრება მრუდია, ცხოვრება აუტანელია. გაუხაძლიხია, შეიძლება რო ვერც აიტანოს ადამიანმა, ჩვენ ამისთვისა ვართ. გავაშხნევებთ. ძალას შევშატებთ. აღვაფრთოვანებთ და გადავუშვებთ ისევ ცხოვრების ტალღებში. ასე არ არის?

თანამშრომელნი, ასე გახლავთ, ასე იყო. ასე იქნება.

აპადემიკოსი, ა ბატონო!.. ჩემი თუ არა გჭერა. ჩვენგან წახლნი უკვე ისე გამობრძანდნენ ბრძანდებიან, ცხოვრება რო ვეღარ და-

ჯანბით, ჩვენ აუარებელი მადლობის წერილი მოგვდის, აუარებელი!.. აი თუნდაც დღეს რო მივიღეთ, მიბოძეთ, წაუვითხავ... მე თვითონ... მე თვითონ...

ნინო. ნუ შეწუხდებით ბატონო აკადემიკოსო. აბაღმეშიძისი, ოოოო, არა!.. შეწუხება რა სათქმელია, ეს ჩვენი მოვალეობაა. თქვენი სამსახური ჩვენი მოვალეობაა.

თანამშრომელნი, ჩვენი მოვალეობაა!..

ნინო. მე არა მჭირდება თქვენი სამსახური ქალბატონებო და ბატონებო. არა მჭირდება!..

აბაღმეშიძისი. დავარკვათ მეგობრული დახმარება, მეგობრული, მე თანახმა ვარ.

თანამშრომელნი. მეგობრული... მეგობრული...

ნინო. არც მეგობრული დახმარება არა მჭირდება. თქვენ რაც გინებოთ, ის დაარკვით და როგორც გინდოდეთ, ისე გაერთეთ. მე არც მეგობარი შემხვედრია და არც მეგობრობა არსად მინახავს, თვალთშაქცობა მინახავს ბევრი, მეგობრობანას თამაშიც ბევრი მინახავს. მე ძალა არ შემეწევს ამგვარი თამაშისა. მე მარტო ვარ, მარტო ვიყავი, მარტო ვიქნები, მარტო ავიტან, მარტო გავიტან. ჩემსას გავიტან.

აბაღმეშიძისი. ამეირიდან შეუ თქვენთან მიგზულეთ.

თანამშრომელნი, ჩვენცა, ჩვენცა!..

აბაღმეშიძისი. და ნახავთ თუ როგორ უკეთესად მოეწყობა თქვენი ცხოვრება. ძალა ერთობაშიაო, ჰო გაგიგონიათ?.. გაგიგონიათ რაღა თქმა უნდა. ერთად ვიქნებით და ძლიერნი ვიქნებით. ეგ უველადური სწორედაც რო სიმარტოვის ბრალია...

ნინო. ნუ თვალთშაქცობთ ბატონო აკადემიკოსო, გახსოვთ!..

აბაღმეშიძისი. არ მიკვირს... აი ჰხედავთ, არც არავის უკვირს. ჩვენ ისეთი შემთხვევები გვქონია, ისეთი... ჰა, ჰა, ჰა... ისეთებიც შეგხვედრია, სახე რო ჩამოუპოტნიათ ჩვენთვისა, ოღონდ ეს პირველად მოსვლისასა, წახვლისას ბოდიში მოუხდითო, — აი მოვარკვით ეს არის, ამას მივალწვით. სხვა დანარჩენი მოსალოდნელია ჩვენს საქმიანობაში.

ნინო. ასეთი შემთხვევაცა, აქ იძულებით რო მომყავთ ადამიანი?..

აბაღმეშიძისი. რა ბრძანებაა!.. სად გაგონილა!.. აქ მხოლოდ თანაგრძნობის დაწესებულებაა. აქ მხოლოდ სათნოებით მოსილი ადამიანები მსახურობენ. შეშბედეო, თვითონვე დაბრწყინდებიან. მხოლოდ ამ პირველმა აღელვებამ ჩაიაროს. ამისათვის საჭიროა სიმშვიდე. სიმშვიდე, სიმშვიდე და სიკეთე — უშუალოდ გაგრძელება სიმშვიდისა.

ნინო. სიკეთისა!.. სად არის სიკეთე?!.

აბაღმეშიძისი. არის, არის!.. სადაც სიყვავი, აქ სიკეთეც არის. დამიყრეთ, დამიყრეთ. მე უველადური დამიყრეთ. ამთ უველას ჩემი სჯერა, იმთათვის — ნახვ, გაიცნობ, უველასა სჯერა. თქვენც დამიყრებთ. მეც დამიყრებთ და მეგობრობასაც მეტი რა უნდა?.. არაფერი. მე-

ტი არაფერი!.. მერე შრომა, შრომა და ესეც შენი სიკეთე. ვინა თქვა სიკეთე სად არისო, ვინა თქვა?!. არის და ვერ უარმყოფთ. ოღონდ ამისათვის საჭიროა სამი საფუძველი: პირველი — შრომა, — უსათუოდ სამი. ახლა თუ იკითხავთ თუ რატომ უსათუოდ სამიო...

ნინო. არ ვიკითხავ.

აბაღმეშიძისი. რატომ?!. რატომ?!. იკითხე, არ იკითხავთ და მე მაინც ავიხსნით.

ნინო. მე გიყვარა არა ვარ ბატონო აკადემიკოსო.

აბაღმეშიძისი. ისევ იმეორებს... დაივიწყეთ ეგ უაზრო სიტყვა. ჩვენ ეგ არ ვიცით თუ რა სიტყვაა, თუ რა შინაარსი დევს მან სიტყვაში. არ ვიცით, არ ვიცით!.. ვიცით?!

თანამშრომელნი. არა, არა, არ ვიცით!.. არ ვიცით!..

აბაღმეშიძისი. აჰა!.. არ ვიცით, არც გვინდა ვიცოდეთ. არ გვინდა, არ გვინდა!.. ნუ ფიქრობთ მაგ უაზრობაზე. შრომაზე იფიქრეთ; შრომაზე, შრომაზე... სხვა არაფერზე. შრომა, უველადური, სხვა დანარჩენი არაფერია. შრომა, შრომა, შრომა... იფიქრეთ, იფიქრეთ!.. ჰვეწნად რაც რო უხედურება ტრიალებს, სწორედ იმის ბრალია, რო შრომაზე აღარა ფიქრობს აღარაფერია.

ნინო. ეგ ვიცი... მხოლოდ მაგას ვამტყიცებ და მართალსა ბრძანებთ.

აბაღმეშიძისი. გაიმეორეთ!..

ნინო. შრომაზე აღარაფერია ფიქრობს, მხოლოდ სიცრუესა და თვალთშაქცვაზე ფიქრობს. ხელისუფლება ასე იქცევა და ხალხიც ამ გზას დასდგომა. მართალსა ბრძანებთ.

აბაღმეშიძისი. დიხ, დიხ, მართალსა ვბრძანებ. ჩვენ ერთმანეთს გავუვებთ. ჩვენ მეგობრები ვიქნებით. მე აუარებელი მეგობარი შევას. ვისაც შეხვედრია, უველა ჩემი მეგობარი გამხდარა. პირველად ასეა, თითქმის ვერ გავუვებ ერთმანეთსაო: აკი გითხარით, ლამის სახეც ჩამოუპოტნიათ მეთქი. მაგრამ კმარა გავესაუბრო და აღმოჩნდება, დაბადებითვე რო მეგობრები ვყოფილვართ: მე აქ ველოდები, ის თურმე ჩემსკენ მოისწრაფის; აღმოჩნდება, ავუხსნი თუ არა თუ რა შრომა, შრომა, შრომა და შრომაა...

თანამშრომელნი. ოთხი გამოვიდა.

აბაღმეშიძისი. არა სამი...

თანამშრომელნი. არა ოთხი: შრომა, შრომა, შრომა და შრომა.

აბაღმეშიძისი. სამი უნდა იყოს: სამი: სამი: სამი: შრომა, შრომა, შრომა!.. და ახლა თუ იკითხავთ: რატომ თუ არა ოთხიო, ანთუ რატომ თუ არა ორიო...

ნინო. გუვედრებით ბატონო აკადემიკოსო!..

აბაღმეშიძისი. რას მევედრებთ?..

ნინო. ნუ მელაპარაკებთ ასე...

აბაღმეშიძისი. აბა როგორ, მაშ როგორ ავიხსნათ შრომის თეორია.

ნინო. არ მინდა!..

აბაღმეშიძისი. გინდათ, გინდათ, გინდათ...

ნინო. მე გიყვარა არა ვარ...

აბაღმეშიძისი. მეც მაგას ვამტყიცებ.

ნიბ. თქვენ საწინააღმდეგოს ამტკიცებთ.
პაპადემიკოსნი, არავითარ შემთხვევაში..
განა შე საწინააღმდეგოს ვამტკიცებ?!
თანამშრომელნი, არავითარ შემთხვევაში..
არავითარ შემთხვევაში!.. არავითარ შემთხვევაში..

პაპადემიკოსნი, აჰა, არც ახლა გჭერათ, ამდენი ხალხი ამტკიცებს!..

ნიბ. არაფერს ეგ ხალხი არ ამტკიცებს ბატონო აკადემიკოსო, არც თქვენ არაფერს არ ამტკიცებთ. გნებავთ სამჯერა ბრძანეთ ეგ თქვენი შრომა და გნებავთ თახჩერა, არც ამტკიცებთ და ვერც დაამტკიცებთ. ყველაფერი გაუაღბდა საბჭოეთში და პირველყოვლისა შრომა გაუაღბდა. შრომის სახელითა ბატონობენ უშრომელნი. ქვეყანასა ძარცვავენ მუქთახორანი შრომის სახელითა. შრომა სიცრუეა, შრომა სიბრძნეა, ანთუ დააუჩუეს და დააბრძნევენ. ბრმა ისევ ბრმაა და თვალბილული გარწყარია. მე ეს ვიცი. მე აქ ამიტომ შემომავადეს. თქვენ დაგავადეს სიცრუე მიქადაგათ. მაგრამ მე გიყვარა ვარ, თქვენ მაინც მიქადაგებთ. თქვენ არა ხართ პატრონანი აღმაინი.

თანამშრომელნი, რას ამბობთ?! გონს მოდით... გავიწყდებათ ვის ელაპარაკებით?! გავიწყდებათ სადა ხართ?!

ნიბ. ჩემი უბედურებაც ისაა, რო აქა ვარ, აქა ვარ და თქვენ გელაპარაკებით. მაგრამ თქვენ მაინც ბოდიშს გიხდით, თქვენი ბრალი არ არის არაფერი. მე მსხვერპლი ვარ... თქვენც მსხვერპლი ხართ... ჩვენ ერთმანეთსა ვყოყნებთ და ნაძირლები პარასაშებენ. თქვენ არ იცით რა დღეები გამოვიარე: ღმერთო ჩემო!.. ბოდიში!.. მაპატიეთ!..

პაპადემიკოსნი, არაფერს, არაფერსა... ჩვენ ჰო მეგობრები უნდა ვიყუეთ, მეგობრობაში ბოდიშებს რა უნდა!.. რას იზამ, სიტუვა მოხტის, სიტუვა უცნაურია, ყველა სიტუვას თოკით ვერ დააბამ, არა?!

თანამშრომელნი, რას დაბამ!.. თუ იწყვიტა, ვეღარ დაბამ. ზოგი სიტუვა ჰო ქაჭზე უარესია. უარესია, უარესია!..

პაპადემიკოსნი, და ნურც ჩვენ გამოვიკიდებთ. ქაჯია იქროლოს, კიხერიმც უტენია. „დავითიწყეთ, რაც იყო...“ აბა პირველი!.. მე-სამე!.. არა მღერით?!

ნიბ. თქვენ მაინც გიყვარ გგონივართ ბატონო აკადემიკოსო.

პაპადემიკოსნი, არავითარ შემთხვევაში!.. რას აიხირეთ ეს მართლაც რო ქაჭური ნათქვამი. დახუკეთ თვალები, გადაფურცლეთ თქვენი ლექსიკონი, თავში, თავში, გონებაში ჩაჰყუთი „განის“ ბუდეებსა. ეგრე, ეგრე, თვალები დახუკეთ-მეთქი, ჩაჰყუთი „გო...“ „გო...“: „გო-ეი“. — ამოშალეთ, ამოფხიკეთ, ამოაგდეთ ბუდოანდა, ამოაგდეთ, მორჩით და მოიხვეწეთ. აღარ გავიკონო.

ნიბ. მე ვიცი სადაცა ვარ და ისე მაინც ნუ შელაპარაკებით. მართლა გიყვარ რო მეგონოს ჩემი თავი.

პაპადემიკოსნი, ჩვენ აქ სულ ახე ვლამარაკობთ...

თანამშრომელნი, ახე!.. ახე!.. ერეკნულში პაპადემიკოსნი, მაგრამ ჩვენ გიყვარ გგონივართ...

გვგონია ჩვენი თავი, აი გიგუცია... გიგუცი შემოპყრეს კარებში თავსა, თმა და წვერულვაში გაჩაგვია: შუბლიც არ უჩანს. თვალები უელაფა, უელაფა კბილებიცა, რო ლაპარაკობს, ცხვირი მოუჩანს, აცვია რაღაც უფერული, ჩამოძნედილი ხალათი საავადმყოფოსი, რო ვერც ეტევა შიგა. ფსონტლებიდან ცერები ამოცუდნია.

ბიბუცი, გამიშვით რააა ბატონო აკადემიკოსო...

პაპადემიკოსნი, ჯერ გამარჯობა ჩემო გიგუცი! ბიბუცი, აღარ მინდა აქა...

პაპადემიკოსნი, ჯერ გამარჯობა-მეთქი.

ბიბუცი, ჯერ გამარჯობა იყოს, მერე გამიშვით.

პაპადემიკოსნი, ახლა მობრძანდი.

ბიბუცი, ახლა მოვბრძანდი და მერე გამიშვით.

პაპადემიკოსნი, ახლა დაბრძანდი.

ბიბუცი, ახლა დავბრძანდი და მერე გამიშვით.

პაპადემიკოსნი, ახლა ეს მოთხარი...

ბიბუცი, მერე გამიშვით, რაააა!..

პაპადემიკოსნი, ეს რა აიხირე!..

ბიბუცი, ავიხირე...

პაპადემიკოსნი, შენ ეგეები როდის იცოდნი?!

ბიბუცი, ვიცოდი, მა!..

პაპადემიკოსნი, არ იცოდნი!.. არ იცოდნი!.. არ იცოდნი!..

ბიბუცი, არ ვიცოდი... არ ვიცოდი... არ ვიცოდი...

პაპადემიკოსნი, მართალია პირველად რო ჩვენთან მობრძანდი, რაღაცრაღაცები გეჩვენებოდა, მაგრამ მორჩა, ფაფუ, გათვდა, აღარ გეჩვენება.

ბიბუცი, აღარ მეჩვენება.

პაპადემიკოსნი, მაშ სად მიიწევ, აქ არა ჭობიან?!

ბიბუცი, არა სჯობიან...

პაპადემიკოსნი, სჯობიან!..

თანამშრომელნი, სჯობიან!.. სჯობიან!..

სჯობიან!..

პაპადემიკოსნი, მოითმინეთ... მაშ ისა სჯობდა, რო ამტკიცებთ, თავში გველუშაპი მიწისო?!

კიდევ გიწიხ?!

ბიბუცი, მიწის, მა...

პაპადემიკოსნი, აღარ გიწის... აღარ გიწის...

აღარ გიწის!..

თანამშრომელნი, აღარ!.. აღარ!.. აღარ!..

აღარ!..

ბიბუცი, ააა...ღარა...

პაპადემიკოსნი, მხედავ...

ბიბუცი, ვხედავ: ამოვიდა და წავიდა ჩემი თავიდანა, წავიდა, იარა, იარა, ბევრი იარა თუ ცოტა იარა, შემოეყარა ამირანი, ულაპო, ერთი დაიძაბა ამირანმა და ფაფუ, ხადლა იყო ამირანი?.. გველუშაპის მუცელში იყო ამირანი, აქ

შენ ესა მკადრეო, — დანა გამოიძრო სარტუ-
ლიდანა ამირანმა, მშვილდი გარეთ დარჩენო-
და, გაუფატრა მუცელი გველშასა და გამო-
ვიდა გარეთა. გამოვიდა. ცხრა თავი რო ჰქონდა
გველშასა, მოხკრა ის ცხრა თავიცა და ფაფუ
გველშაი... ფააააფუ... მა.. აღარც გველშაბია,
აღარც თავი მტკიცა, აღარც ამირანია...

აბადემიძოსნი. ამირანი არის..

გიგუცი. ამირანი არის..

აბადემიძოსნი. არის და იქნება.

გიგუცი. არის და იქნება.

აბადემიძოსნი. და აბა ერთი კიდეც მოგეცა-
რის გველშაში..

გიგუცი. და აბა ერთი კიდეც მომეცარს..

აბადემიძოსნი. მშვენიერია.. და რა სახია-
მოვნოა, როცა ასე თვალსაჩინოდა ჰხედავ ხაქუ-
თარ დეაწლსა.

თანამშრომელნი. და რამდენი ასეთის მომ-
ხწრენ ვართ..

აბადემიძოსნი. ჰა, ჰა, ჰა... უამრავისა.

თანამშრომელნი. უამრავისა!.. უამრავისა!..
უამრავისა!..

აბადემიძოსნი. გახსოვს გიგუცი: მაშაშენმა
რო მოგიყვანა, ტიროდა: ერთი დინჯი კახელა
ბიჭი იყო, ორ სიტყვას ვერ ამოიღებდაო, ე რა
ოხრობა და ტიელობა დასჩემდაო; ეგება გონე-
ბაში ჩაადგოთ როგორმეო; გახსოვს?

გიგუცი. მახსოვს, მა..

აბადემიძოსნი. მე რას დავპირდი, ისიც გახ-
სოვს?..

გიგუცი. მახსოვს, მა: კახელობისა რა გითბ-
რაო, კახელად ვეღარ დავაბრუნებო, მაგრამაო,
ერთ კი გურულად მაინც გამოვიყვანო.

თანამშრომელნი. ახსოვს, ახსოვს, ახსოვს!..

აბადემიძოსნი. ხასწაულია, ხასწაულია... ახ-
ლა?.. წადი გიგუცი.

გიგუცი. წავალ, ჰოოო... მაგრამა...

აბადემიძოსნი. მაგრამაც ის არის, რო სადი-
ლომის დროა.

გიგუცი. ჰოოო... მერე...

აბადემიძოსნი. მერე ვახშაში..

გიგუცი. ჰოოოო... მაგრამა... მერე... გამოშ-
ვით, რა..

აბადემიძოსნი. მერე ძილი..

გიგუცი. ჰოოოო...

აბადემიძოსნი. ჩერ ძილო და მერე სიზ-
მაროო.

გიგუცი. ჰოო... მერე?.. მერე სიზმაროო.

აბადემიძოსნი. დიახ!.. დიახ!.. გაიყვანეთ.

გაყავთ. მიფრატუნეს გიგუცი. თავმოწო-
ნელ მიაღწევენ თვალსა აკადემიკოსიცა და
ყველა სხვა სახის თანამშრომელნიცა, ნაირგვა-
რი წოდებებითა, ნაირგვარი ხარისხებითა, თვალ-
დათვალ რო არა სჩანს ცხადია, თეთრი ხალათები
რო ჰყარავს, თეთრი ჩაჩებიცა რალა თქმა უნდა.
ძველი ხალათითა, — გიგუცი ჰო გაიყვანეს, —
მხოლოდ ნია გახლავთ ხაისისფერი ხალათითა,
საადამყოფოს სიღუპიერე რო გარეგნულადც
დასტყობია.

ნიბ. დიდი წარმატება გქონიათ..

აბადემიძოსნი. უყეთესებსაც შეგზვდებით.

ნიბ. გამაღმობთ. მიხსენით ამგვარი შეხვედ-
რებისაგანა, მიხსენით.. მომიხსენით თუ შეიძ-
ლება, გთხოვთ. გეხვეწებით. გეშუდარებოდეს
აბადემიძოსნი, გიხსენთ. აბა რასა ვკადრებ?

ვართ?.. არ ვუხსენებ?..

თანამშრომელნი. ვუხსენით.. ვუხსენით..

ნიბ. მე გიუი არა ვარ...

აბადემიძოსნი. ისევ იგივე!.. ჩვენს მოთმი-
ნებასაც საზღვარი აქვს. მართალია ჩვენ მოთმი-
ნება არ უნდა დავკარგოთ და არცა ვკარგავთ.
მაგრამ საზღვარი საზღვარია.

ნიბ. სად არის საზღვარი?..

აბადემიძოსნი. აი აქა..

ნიბ. და ნუღარც გადავიხრებთ მაგ საზღვარსა:
მომიტმინეთ და მომიხსენეთ.

აბადემიძოსნი. ოღონდ გიუი აღარ წამოვც-
დეს.

ნიბ. კეთილი, რაზან ასე გეშინიანთ ამ სიტუ-
ციას. მე არ მეშინიან, არა ვარ და არც მეშინიან.
დამაცადეთ, ძალიანა გთხოვთ. თქვენ ჰო მოთ-
მინებით გამოირჩევით. თქვენი პროფესია ჰო
ამას გავაღებთ?.. ჰოდა მომიტმინეთ, აქ ისე
მომიყვანეს, სხვა წარმოდგენა არც შეიძლება:
რო გქონდეთ ჩემზედა, ისე მომიყვანეს: კივი-
ლითა, წივილითა, აურზაურითა... ეგრედაც უნ-
და გქეროდეთ, როგორც რო გჭრათ. მაგრამ ეს
მხოლოდ სიბრაზეა, სიბრაზისგანაა. გამაშფა-
რებს, გამაცხლებს, სიმატლეს ვეძიებ და ბო-
როტებას ვაწყდები, ღალატს ვაწყდები, ვერა
გობას ვაწყდები და აღარა მჩრება რა გაიცეც-
ლების მეტი. არ იცით ეს რა უფოა?.. თქვენ
არ გაბრაზებულხართ?..

აბადემიძოსნი. არასოდესა...

ნიბ. დაუყრებელია, თქვენ რაო, აქ არა
ცხოვრობთ, ახლახანს ჩამობრძანდით საიდანმე?!

აბადემიძოსნი. აქა ცცხოვრობ, აქა, აქა, აქა
ცცხოვრობს.. ოღონდ მე ვიცი თუ როგორ ვი-
ცხოვრო და როგორ შევინარჩუნო სულიერი სიმ-
შვიდე, სულიერი, სულიერი სიმშვიდე, მე ვიცი
და სხვებისაც ვასწავლი, ყველას ვუზიარებ ჩემს
გამოცდილებასა, ყველას, ყველას, ყველას!..
თქვენც გაგიზიარებთ. ამაზე უკვე ჩამოვავადე
სიტყვა, მაგრამ აღარ დამაცადეთ. თქვენ რამ-
დენჯერაც არ უნდა ამოგდოთ სიტყვა ბანზედა,
მე მაინც დაბეჭითებით გაგიშვებთ: რო სუ-
ლიერი სიმშვიდისათვის აუცილებელია სამი რამ:
შრომა, შრომა, შრომა... — სამი რამ!.. თქვენ
შეიძლება ეს ერთი გეგონოთ, მაგრამ მე ახლავ
აგისხნით რა ეს არის სამი და არა ერთი.
აგისხნით და გეცოდინებათ, გეცოდინებათ და
მტკიცედ დაიცავთ შრომის კულტურასა, მტკი-
ცედ დაიცავთ და აღარც აღარასოდეს ამა-
რაზედებით, შრომა კულტურა...

ნიბ. სად არის შრომა?!

აბადემიძოსნი. არის, არის, არის!.. ე წიხი-
რებთ რო არ არისო, ნუ, ნუ, ნუ, ნუ აიხრებთ.
ახირება... ახირება... ახირება...

ნიბ. მაინც სად არის?..

აბადემიძოსნი. რა?.. ახირება თუ შრომა?..

ნიბ. შრომა...

პაპადემიკოსნი. შრომა ადამიანშია. ა, ბატონო!.. ახლა რაღას იტყვიო?

ნიბ. ადამიანი სადღა არის?..

პაპადემიკოსნი. ჰა, ჰა, ჰა... თუ გიპასუხებთ. დედამიწაზე-მეთქი, მერე იმას იკითხავთ: დედამიწა სადღა არისო და მატარებთ ასე უსაზღვროებადღისა. მერე, მერე, მერე რაღა გიპასუხობთ, ჭერაც რო არავინ არ იცის თუ რა არის უსაზღვროება და უსაზღვროების იქით რაღა არის... მე რა გიპასუხობო?

ნიბ. მხოლოდ ისა თუ სად არის ადამიანი. მე მხოლოდ ადამიანს ვეძებ, ვისაც შეუძლიან მოისმინოს, ვისაც შეუძლიან გაიგოს.

პაპადემიკოსნი. ყველას, ყველას, ყველას ვინც აქა ბრძანდებო.

თანამშრომელნი. იმათაც, ვინც შემდეგ ცვლაშია...

პაპადემიკოსნი. რაღა თქმა უნდა, იმათაც, იმათაცა!..

ნიბ. რა სასიხარულოა, ბოლოსდაბოლოს თუ შევხვდი ასეთ ადამიანებსა, რა სასიხარულოა მე რო ერთიც აღარ მეგულებოდნენ. თურმე რამდენი გადარჩენილა... რა სასიხარულოა, მაშ მომისმინეთ: ჩემი გაცეცხლება მხოლოდ წუთისაა, წუთის მერე მე თვითონვე ვნანობ ჩემს ხატიკელსა, მაგრამ რა ვქნა, რა ვიღონო, როგორ მოვიკეთე, როცა არავის არ სჯერა ჩემი, — ჩემი სიმართლე არავისა სჯერა: ან დამცინიან, ან მეტყუებიან, ან დანაშაულისავე მბიძგებენ?.. რა ვქნა, რა ვქნა, როცა ასე, როცა პე უკუდმართადა აწუობილი ყველაფერი?!, არ ვიცო და რაც რო მეშარებოდა, მეშარებოდა ჩემდა გაუგებრად, მეც არ ვიცო... მაგრამ აქამდის არ მეშარებოდა და აქამდის არცა ვდგარვარ დანაშაულთა პირისპირ, ასე პირისპირა და ასე მართლდმართოდა, აქამდის არც ასეთი უმწევობა მიგრძნია, არც ასეთიარად გავმწარებულვარ ცხადია, ვთქვით, რო ვტყუივარ, მეტი რაო, მეტი სხვა რაო?!, მე აქ რა მინდა ამისათვისა?!, ამას რას მწამებო?!

პაპადემიკოსნი. ჩვენ... ჩვენ... ჩვენ არაფერი, თქვენ მოკუჟანეს.

ნიბ. ვინც მომიჟანა... აქ რატომ, აქ, აქ, აქ რატომ, სწორედ აქ რატომა?!

პაპადემიკოსნი. ჩვენთან...

ნიბ. ვიცო: გამოხაკვლევადა, მაგრამ თუ რაიმე დავაშავე, იმისათვის სხვა ადგილია. მე იქ მერჩივნა, უკაცარის სახელი მერჩივნა, აქ, თქვენთან ცოცხლობრივ სიკვდილსა.

პაპადემიკოსნი. ოოოოო... ეს მეთისმეტია, მეთისმეტია... აქ სიკვდილს რა უნდა, აქ სიცოცხლე, მჩქეფარე სიცოცხლე, ჰკითხეთ, ვისაც გინებოთ.

თანამშრომელნი. სიცოცხლე, სიცოცხლე, მჩქეფარე სიცოცხლე!.. სხვა რაშეს მხოლოდ მტრები იტყვიან.

პაპადემიკოსნი. პირისხილიანი მტრები... და თუ რაიმე დააშავეთ... უკველ შემთხვევაში: მაინც რა დააშავეთ?..

ნიბ. რა ჩავიდინე... რაიკომის მდივანს ვესროლე ღენინის ბიუსტი.

პაპადემიკოსნი. აუუუუუუ... რა ჩაგდე-ნიათ!.. და თქვენ ამას კიდევაც იშვობებო?

ნიბ. კიდევაც გავიმეორებ თუ შემთხვევა მომეცა.

პაპადემიკოსნი. ასეთი რამ ჩვენ არ შეგვხვედრია, შეგვხვედრია?..

თანამშრომელნი. არასოდესა!..

პაპადემიკოსნი. არაა... ამხელა რამ...

ნიბ. არავითარი ამხელა და არავითარი ვეებებოდა. — პატარა ბიუსტი, ჩემს წინ იდგა, რამდენჯერმე შეასწორა, რო ველაპარაკებოდი. თვალბში შესცივინებდა, რო მეტრახაზებოდა, თქვენ სიცრუეთ აცხადებთ ჩვენს წარმატებებსო, ბოლო აი მე რითი დამაჯილდოვეს სწორედაც რო წარმატებებისათვისაო. მეტრახაზებოდა, იცოდა, რო ცრუობდა, ვიცოდი. რო ცრუობდა და ახლაც მიგდებდა, ავდეკი და ვესროლე, სამწუხაროდ თავი დალუნა და ბიუსტი ამოდ შეემსხვრა კედელსა... თბაშირის ფუჟე ბიუსტი...

პაპადემიკოსნი. კიდევ კარგი...

თანამშრომელნი. კიდევ კარგი... ბრინჯახი რო უოფილოო, რო მოხვედროდა?!

პაპადემიკოსნი. კიდევ კარგი...

ნიბ. თქვენ რას იზამდით ჩემს ადგილასა?..

პაპადემიკოსნი. მე!.. ესეიგი მე!.. მაინცდამაინც მე!.. კეთილი, მოგახსენებთ, მე უკან დახვეა არა მჩვევია და არც ამ შემთხვევაში დავიხვე უკანა! მე... ესეიგი მე... მე ხელსაც არ ვახლებდი ღენინის ბიუსტსა. სად გაგონილა, ხელს თუ ვახლებდი, გადავგამდი უკეთეს ადგილსა. — აი რას ვიზამდი, თქვენც ასე უნდა მოქცეულიყათ...

ნიბ. რჩევა რო მანამდის შეიკოხა თქვენთვისა...

პაპადემიკოსნი. აი ეს იქნებოდა ყველაზე უკეთესი.

ნიბ. მაგრამ მე მაინც ისევე რომ მოვიკეთოდი?..

პაპადემიკოსნი. ეს უკვე აღარ ივარგებდა. ესევე შედეგი გვექნებოდა. ესევე, ესევე თქვენ როგორა ფიქრობთ?..

თანამშრომელნი. ესევე!.. ესევე!.. რაღა თქმა უნდა!..

ნიბ. თქვენ ფიქრობთ და დასკვნებიც მოფიქრებული გამოგდით. ოღონდ მე მაშინ აღარ ვფიქრობდი, იმ წუთს, იმ წუთს აღარა ვფიქრობდი, — უფიქრელად მოხბდა. თავისთავად მოხბდა, რაც მოხბდა.

პაპადემიკოსნი. თავისთავად... მიაკციეთ უკრადლები თავისთავად!.. აი ეს არის აქ მთავარი.

ნიბ. თქვენ თქვენსას არ იშლით.

პაპადემიკოსნი. რა თქმა უნდა!..

ნიბ. მე თქვენ ვერ დაგარწმუნებთ.

პაპადემიკოსნი. დამარწმუნებთ. ოღონდ ასე მე თვითონ უნდა დავრწმუნდე, მე თვითონ... მე თვითონ!.. ახლა დაისვენეთ... და-ი-ს-ვენ-ეთ!..

ნიბ. მე აქ ვერ დავისვენებ. აქ არ არის ჩემი ადგილი.

საბადმიშკოსნი, რახან მიგიღეთ — არის. არის.
არის. არის. არის!..

თანამშრომელნი, არის!.. არის!.. არის!..

ნინ, გმადლობთ, გმადლობთ!.. აღარ ვიცი, მადლობა თუ როგორ გადაგიხადოთ, მაგრამ ჩემი ადგილი მაინც აქ არ არის, არც ახლა და არც არასოდესა, მიუთმეტეს ახლა; — ახლა მე იქ უნდა ვიყუდე, მე ისინი უნდა ვამზილო, რადაც არ უნდა დამიჯდეს, უნდა ვამზილო!.. უნდა ვამზილო!.. უნდა ვამზილო!.. უნდა გაიგოს ყველამ თუ რაინი არიან, რახან სხადიან, რას გვიჭადაგებენ.

საბადმიშკოსნი, დიდი განწარბავა, უზარმაზარი ენერგია უნდა, დამშვიდდით, ძალა მოკრიბეთ, მარტოდ მაინც ვერ გასწვდებით, ჩვენც თქვენთან ვიქნებით, რას იტყვით, მო ამოვუდგებით მხარში?..

თანამშრომელნი, უსათუოდ!.. აუცილებლად!.. ამოვუდგებით... ერთად ვამხელთ, ერთად!.. ერთად!.. ერთად!..

ნინ, გმადლობთ, გმადლობთ, დიდადა გმადლობთ და თქვენი ჩემდამი მხარში ამოდგომა სწორედ ის იქნება, აქედან გამიშვით.

საბადმიშკოსნი, მარტო?!. მარტოდმარტო?!. რას გააწუხობთ მარტოდმარტოდა, სადაც რო უზარმაზარი ძალა უნდა-მეთქი!.. მარტო კაცი პურისკვამაშიც ბრალიაო. ერთი მერცხლის კიკიკი გაწაფულს ვერ მოიყვანსო. კიდევ ვითბარათ?.. რამდენსაც ინებებთ, იმდენს მოგახსენებთ ასეთ ანდაზასა, მე ანდაზები არ დამეღევია, თუ გინდა გავეჩიბრეთ, ვინ უფრო მეტ ანდაზას იტყვის.

ნინ, თქვენ ერთობით ბატონო აკადემიკოსო, საბადმიშკოსნი, არა, ჩემო მეგობარო, არა, არა და არა!.. მე ვმუშაობ, ვშრომობ, — აი ესეც უნდა დაისწავლო, ვშრო-მობი!.. ვშრომობთ ჩვენ ყველანი, ვშრო-მობთ!.. ჩვენ ვშრომობთ, ჩვენ დასვენება არ ვიცით, შრომა, შრომა, შრომა—აი ჩვენი დევიზი, ჩემი და ყველასი, ვისაც აქა მხედავთ, გართობაც დაიშვება ჩვენს მუშაობაში, ამასაც გეტყვით, ოღონდ ისიც მუშაობაა ჩვენთვისა: გართობა ვადამყოფათთვის!..

ნინ, მე ავად არა ვარ ბატონო აკადემიკოსო.

საბადმიშკოსნი, არა, არა, არავითარ შემთხვევაში!.. ახლა ამას ნუ აიხირებთ და საერთოდაც, ნუ აიხირებთ ნურაფერსა, ნუ, ნუ, ნუ!.. აიხირება ბუდე უკველგვარი უბედურებისა, ნუ, აიხირებთ, ნუ აიხირებთ, ნუ აიხირებთ!..

თანამშრომელნი, ნუ აიხირებთ!.. ნუ აიხირებთ!.. ნუ აიხირებთ!..

საბადმიშკოსნი, ნუ აიხირებთ: არც მერცხალი ხარ.

ნინ, ვარ...

საბადმიშკოსნი, არა ხარ!..

ნინ, ვარ...

თანამშრომელნი, არა ხარ!.. არა ხარ!.. არა ხარ!..

საბადმიშკოსნი, მოითმინეთ... აბა ფრთები?! აბა გაფრინდით!..

ნინ, გამიხსენით ფრთები და გავფრინდები!

ფრთებზეყრული მერცხალი ვერ გაფრინდება.

ვერც არწივი გაფრინდება ფრთებზეყრული.

საბადმიშკოსნი, ააააა... არწივი აღარ გამაგონოთ, აღარ, აღარ, აღარ! ცუდად მკვდრები!

თანამშრომელნი, გვახსოვს...

საბადმიშკოსნი, ჭვარს გვაცვა, აღარ გამაგონოთ არწივი.

ნინ, მერცხალიც ვერ გაფრინდება-მეთქი.

საბადმიშკოსნი, გაფრინდება...

ნინ, უფრთებოდა?!

საბადმიშკოსნი, თუ მერცხალი ხარ, ფრთებიც გქენება.

ნინ, შეკრული მაქვს-მეთქი.

საბადმიშკოსნი, გაუხსენით... გაუხსენით, გაუხსენით!.. გაფრინდეს, გაფრინდეს, აბა გაფრინდეს.

ნინ, თქვენი კირიშე ბატონო აკადემიკოსო!.. ვიმედოვნებდი, რომ გამიგებდით, თქვენი კირიშე!.. მშვიდობით, მშვიდობით!..

საბადმიშკოსნი, საით ძვირფასო მეგობარო?! შეგიხსნეს ფრთები?! აბა ფრთები?! სადა გაქვთ ფრთები?!. არა გაქვთ, არა გაქვთ და არცა ხარო არწივი... ფუჰ!.. მერცხალი!.. მერცხალი!.. არა ხარო, არა ხარო!.. არა ხარო და ამოიგდეთ თავიდანა, ამოიგდეთ!.. გიგუცმ გველმწაპი ამოიგდო თავიდანა, მერცხალი რა არის გველმწაპთან შედარებითა, — არაფერი, არაფერი, ამოიგდეთ და მოიშორეთ თავიდანა.

ნინ, რატომ?.. რას მოიშლის?!. გაწაფულს მახარობელია, აკვირების, აუჯავებს, გაფურო ჩქენის მახარობელია, სიხარულია და სიხარულის მაუწყებელი, ბუნება იღვიძებს და ის პირველი შემხარის ბუნების გაღვიძებასა, განახლება იწყება და ის პირველი შემხარის განახლებასა, მახარობელი ის არის აღორძინებისა.

საბადმიშკოსნი, აააააა... იიიიიიიი...

თანამშრომელნი, იეიეი... ოოოოო...

უუუუუ...

საბადმიშკოსნი, უფრო... უფრო... უფრო მძიმედა, კიდრე გვეგონა, მაგრამ არაფერია, არაფერი, ჩვენთვის ყველაფერი არაფერია, თითოერთლაც არაფერია, არაფერიც არაფერია, ოღონდ ახლა დამიჭერეთ, დამი-ჭერეთ: დაისვენეთ, მოისვენეთ, დამშვიდდით, დაწყნარდით, ეს უკვე ბრძანებაა!..

თანამშრომელნი, ბრძანებაა, წამობრძანდით!.. მოისვენეთ!.. დაწყნარდით!..

ნინ, მათქმევინეთ...

საბადმიშკოსნი, გათქმევინეთ და კიდევაც ბევრი დრო გექქნება სალაპარაკოდა, ახლა, ნახვამდის!.. ნახვამდის!..

ნია გაქყავთ, რომ ცდილობს რომ მაინცა თქვას, რომ არ უნდა რომ გავიდეს, გაქყავთ, თითქოს მოფერებითაცა და თითქოს დაძალებითაცა, ანთუ უფრო დაძალებითა, ანთუ ორივე შეზაგებულა ერთიმეორეშია: დაძალებაცა, მოფერებაცა, მოფერება რომ მოჩვენებითია, მაყდურო, ყალობა, დაძალება რომ უფრო აშკარაა.

საბადმიშკოსნი, მძიმე სურათია, ისეთივე, გიგუცის შემთხვევასთან რომ გვაქვს საქმე.

თუმცა: იქ გველდშაპია, აქ მერცხალი, მაგრამ დაავადების საფუძველი ერთგვაროვანია. ანთუ შეიძლება ითქვას: პარალელურია. და როგორც ევკლიდემ ბრძანა: პარალელური ხაზები არასოდეს არ გადაჰყვებიან ერთმანეთს: თუმცა ეს შეიძლება პითაგორას ნათქვამია, მაგრამ ის მაინც სადაო არ უნდა იყოს. ლამაზი რომ ამას არ იტყუდა, არ იტყუდა. მთავარი მაინც ის გახლავთ, პარალელური ხაზები რომ ერთმანეთს არ გადაჰყვებიან. გველდშაპი... მერცხალი... ერთმანეთს არ გადაჰყვებიან. გველდშაპი გაჰქრა. მერცხალიც გაჰქრება. ვიმედოვნებ და ასეც იქნება.

თანამშრომელნი. უსათუოდა და აუცილებლად, გაჰქრება, გაჰქრება უეჭველად.

ბაბაშვილი. ადვილიც არ უნდა იყოს ღრმადია წახული. არასოდეს დროზე არ მოგვითხოვენ და ჩვენგან სხანაულებს მოითხოვენ დაგვალა...

თანამშრომელნი. დაგვალა... ახლა უკვე მისწრება იქნება.

ბაბაშვილი. ბო... ბო... ბო... კარგი იქნება. დაფაცურდებიან. თანამშრომელნი, უფრო ქალები რაღა თქმა უნდა, დაფაცურდებიან, ეხლდებიან ერთმანეთს. გამოსწევენ გამოსაწეესა, გადააბრუნებენ გადააბრუნებელსა, ქეპავენ. სხრევენ, ემებენ, ემებენ. გზებზე დაემევა. მოვლდებიან.

თანამშრომელნი. აღარა გვექონია. აღარც მალაზიებშია, აღარც დახლებზევა. ბოშებიც აღარსადა სჩანან.

ბაბაშვილი. ჩაი... ჩაი იყოს.

თანამშრომელნი. ჩაი... ჩაი... ჩაი...

ბაბაშვილი. მოვასწროთ. ვიდრე არავის არ მოსწონს ჩვენი ჩაი, თორემ თუ მოიწონებს აღარც ეს გვექნება, — მორჩა, მორჩა, აღარ გვექნება.

თანამშრომელნი. მოვასწროთ... მოვასწროთ... ჩასაც დავედეთ, ის შეგვჩივებს, მოვასწროთ, მოვასწროთ, ჩასაც მოვასწრებთ, ის შეგვჩივებს, — მოვასწროთ, მოვასწროთ...

მოასწრებდნენ თუ რაც იქნებოდა, კუთნებით ეკუთვნოდან რაღა თქმა უნდა: იზრომეს, მიიღეს ახალი ავადმყოფი, დიანოზი დაუდგინეს და მეტურნალობა დაუნიშნეს. განაწილებითაც განაწილეს, პალატა მიუჩინეს ერთსიმეტრივით, თავისი პროფესორთა თუ სხვა რამ საჭირო აუცილებლობითა. აქ მაინც უფრო პროფესორი უნდა გამოირჩეს ჩინითაც, გამგებანობითაც, კეთილშობილანობითაც; პროფესორი, ოღონდ მოხუცი არ უნდა იყოს და არც არის, მაინც უფრო შეწუხებულსა თუ დაღლილ ადამიანსა ჰგავს ისედაც და მითუფრო ავადმყოფსთან შედარებითა, ავადმყოფის ჰო ისეთი მოსჩანს, — კოლორიტული, რომ იტყვიან, ეს უფრო ჩვეულებრივია, მტკიცედ რომ ვერაფრისათვის მოუქდნია ხელი... თუმცა ჰო: დრამატურგიული ნაწარმოებია, დიალოგს გავჰყვით პალატაში აღმოვჩნდებით, საავადმყოფოს პა-

ლატაში რაღა თქმა უნდა, ლატაში, საკონდავი სადგომი, თუმცა დიდი ოთახი, მდებარე, უმარადი ავადმყოფია ერთად შეყრილი. უნდა ჰქონდეს ავადმყოფის დიდი ავადმყოფის სახე, საცოდაობისა, შესაბრალოსობისა, რომ არ შეეფერება არაფრითა, არც რომ ასეთ მკვებარა კვეყანასა არც რომ XX საუკუნის ცივილიზაცია-სა. რაც არის, არის, იყო და არის.

ნიბ. მე არა ვარ...

პროფესორი. სხსხსხსხუუ...

ნიბ. თქვენ მაინც გამოგეთ ბატონო პროფესორი.

პროფესორი. გვეროდეთ, გწამდეთ... ოღონდ აქედანვე ისიც დაიჭერეთ. მაგითი რომ ვერაფრის დაამტკიცებთ. ვერაფრის... რადგან აქ უკმაღა მაგას ამტკიცებს: მე არა ვარ... მე არა ვარ... ამტკიცებს! და ვერ ამტკიცებს. უარყოფა ამტკიცებს არ გახლავთ. ისიც იცოდეთ: სიტუცა არა სწამს აქ არავისა, ანთუ უკმაღა თავისი სწამს და სხვისი არაფერი არა სჩერა.

ნიბ. სახინელბა... რა უნდა ვქნა?!

პროფესორი. მე თუ დამიჭერებთ, აქ რახან მომხდით, თამაშვარობაზე ლაპარაკი წადმეტია, ჩაქინეთ უკმაღაფრზე ხელი, აშუკვით. აიხირეთ, რომ მერცხალი ხართ. ანთუ მერცხალი ვითომც რომ მართლაც გიზოთ თავში, აიხირეთ, და მერე უცებ, ერთ მშვენიერ დღეს განაცხადებთ ფაააფუუუ... გამოვჩინდითო.

ნიბ. ბატონო პროფესორი...

პროფესორი. მე სხვა გამოსავალს ვერა ვხედავ: აქ რახან მომხდით, ავად ბრძანდებით, ხოლო თავი რომ დააღწიოთ, უნდა განიკურნოთ.

ნიბ. მე ავად არა ვარ...

პროფესორი. სხსხსხსხსხუუ... დამიჭერეთ.

ნიბ. ვერ დამიჭერებთ... მე არა ვარ გიჟი, არა, არა, გიჟი არა ვარ...

და ავადმყოფობა მთელი პალატა, ანთუ აყევებიან ავადმყოფები: „არც არა...“ „არც მე...“ „გიჟი არა ვარ!...“ „არა, არა, არა ვარ გიჟი!...“ „გიჟი არა ვარ!...“ „არა!... არა!... არა!...“ „არა ვარ, არა!...“ „გამი-შვით!...“ „გიჟები თქვენა ხართ!... თქვენა ხართ!... თქვენა ხართ!...“ „გამიშვით გიჟები!...“ „არა ვააარარარ!...“ „არაააა!...“ — აყევებიან ასე, ვინც როგორც მოასწრებს, გაჰყვრის, არ იშლის, თანაც რომ აღარ ისვენებს ერთ ადგილას, აწუდება აქეთ-იქითა, უფრო პროფესორისავე მიიწევს, ანთუ მიიწევენ რაღა თქმა უნდა, ბევრნი რომ არიან. იგერიებენ თანამშრომელნი, დაბტინ საწოლებზედა, საწოლებიდან საწოლებზედა, ავადმყოფები რაღა თქმა უნდა, მალაყს გადადიან, ჩარხარებენ: ზოგი წვივის და ზოგი ჰკივის, ანთუ შეენაცვლებიან ერთმანეთსა, ანთუ ხმას შეუწყობენ ერთმანეთსა. პროფესორიც არ არის ნაკლებ დღეშია, თუმცა არა, საწოლებზე არ გადადის მალაყსა, მაინც თითქოს რომ აღარც განიჩნევა იმათგანა, ეხვეწება, ემუდარება ცალკალკა-დაცა და ერთად: „არა!... არა!... რა

ათქმელია?!. აღარ გაიმეოროთ, აღარა, აღარა!.. წახვალთ მალე, შინ წახვალთ ყველანი, მალე, მალე, ყველანი წახვალთ... ცოტა ტკივილები კიდევ გაწუხებთ: თავი გტყვის, გულში გტკივთ, გაგვიღოთ და წახვალთ. ბატონი აკადემიკოსი გაგიშვებთ ყველასა. ბატონი აკადემიკოსი თქვენი კეთილმოსურნეა, ჩვენცა, ჩვენ ყველანი... გაგიშვებთ, გაგიშვებთ!.. ბატონი აკადემიკოსი და ახლა ამას აიბიჩებენ ავადმყოფები: „ბატონი აკადემიკოსი!.. ბატონი აკადემიკოსი!..“ „სად არის ბატონი აკადემიკოსი!..“ „მობრძანდეს ბატონი აკადემიკოსი!..“ „გაგვიშვას!.. გაგვიშვას!.. გაგვიშვას!..“ აქ ნიაქ ჩაერევა. იმისი ხმა ყველაზე მძაფრად გაისმის: „გაგვიშვით!.. გაააგვიიიიიიიიი!“ პროფესორიც არ იშლის თავისასა, ანთუ ცდილობს უკეთესია: „მოვა ბატონი აკადემიკოსი, მოვა და გაგიშვებთ, ოღონდ დამშვიდდით, დამშვიდებულნი შეეგებნეთ, თორემ უარს იტყვის... უარს იტყვის... მშვიდდ!.. წყნარად!.. მშვიდად!.. მშვიდად!.. ვეტყვი, რო ბუხი არ აგაფრენიათ, ოღონდ თქვენ დაწყნარდით, ოღონდა, ოღონდაცა!..“

აპადმაცონი. მართლა?!. ჰოო?!

თანამშრომელი. მათააართლააააააააააა..

ჰოოოოოოოოოო...

აპადმაცონი. მართლაო!.. ჰოოო!..

თანამშრომელი. მართლა.. მართლა..

მართლა.. მართლა..

გაფართალდებიან ავადმყოფები თავთავიანთი კუთხეებისა თუ თავთავიანთი საწოლებისაკენა, თანაც რომ აწყნარებენ ერთიმეორესა: „სსსსსსსსსსსსსსსს... სსს... უუუუ... სსსსსსსსსსსსსსსს...“

პროფესორი. ღვთის გულისთვის მეტი აღარ წამოგვდეთ. გაფრთხილებთ. გამოგონეთ, შეიძლება უარესიც მოჰყვას. ილაპარაკეთ, რაც გენებოთ, ამას ნუ... ნუ... ნუღარ იტყვით.

ნიბ. ვილაპარაკო...

პროფესორი. რაც გენებოთ...

ნიბ. ვინ მანებებს?!. ვილაპარაკე და აქ ამომავოფინებს თავი.

პროფესორი. მაშინ ნულარც ნულარფერს იტყვით, ჭერჭეროვით მაინცა. დაივიწყეთ, იქ დასტოვეთ ის ყველაფერი, რაც რომ გაწუხებდათ. შიკაროვით. დაივიწყეთ. დამშვიდდით. დამშვიდდით. სიმშვიდეა მალამო უკველიხა.

ნიბ. მაინც რისა?.. იქ ყველფაა, უუფლებობაა, მარცვაგლეჯაა, მტარვალობაა, სიცრუეა, სივერაგაა, ჭოჭოხეთია, ჭოჭოხეთი, სიმშვიდე ამას რას უშველის?!. უფრო წააქეზებს.

პროფესორი. აღშფოთებაც რომ სახედისწერა?!

ნიბ. სახედისწეროა. აი თუ სად ამომავოფინა თავი.

პროფესორი. ბედი გქონიათ. არსებობს ამაზე უარესიცა.

ნიბ. ნუ მაშინებთ ბატონო პროფესორო.

პროფესორი. არ გაშინებთ. ამაზე უარესიც არის. მერწმუნეთ. ჩემი თვალთ მინახავს...

ნიბ. მაშ კვყანა ჩალითა უოფილა დაბურული. პროფესორი. არც რომ ჩალითა თავახდილია

და... უკაცრადი პასუხია ეშპეები შიგ აფერებენ.

ნიბ. რა კმნილან ღმერთები?!

პროფესორი. ვინ უწყის!..

ნიბ. ვინ უწყის და უღმრთელობას ფარსხელობა გადაჭოფრება. კეთილშობილება მდაბიურის ფეხქვეშ ამოდებული. სიცრუე პარპაშებს და სიშარბლეს თვალი ვეღარ აუხელია. ვერაფერ მძლავრობს და სიკეთე დაფავს ხელსა.

პროფესორი. გცოდნია...

ნიბ. უბედურებაც სწორად ეს არის. თურმე არაფერიც არ უნდა მცოდნოდა. უნდა მგონებოდა: რომ ბედნიერი ვარ, რომ ბედნიერება სუფევს ამ ქვეყნად, უნდა მგონებოდა. უნდა მეწერა მხოლოდ ეს უნდა მეწერა. მხოლოდ ესა: რასაც რომ რაიკომი დაადგენდა, ის უნდა გადამეღო უშეცდომოდა და ის უწყა მიმეტანა გაწეოთ დასახებდაცა. თურმე. თურმე. და განა დაფარულიყო ეს ჩემგანა, — რა ჭათქმელია: ასე მიხსნიდა რედაქტორი, ასე მაწმუნებდა, ასეც მაფრთხილებდა. თუ არ გავიგონებდი, დამებრალე ბინა ჩემი თავისთვისა თუ რაც მომეწეროდა. მაფრთხილებდა. მაფრთხილებდა. არ გავუგონე. არც მიჩექდავდა. მაშინ რესპუბლიკურ გაზეთებს მივმართე. არც იქ დამიბეჭდეს, ცენტრალურს მივმართე — იქაც ისევ... ციკა შევძარი: აქაური, იქაური, შევძარი, შევძარი. მეგონა, რომ შევძარიმეთქი. მეგონა, რომ იმათ არ იცოდნენ, მეგონა, რომ მართლა შეიძვრის მეთქი. ჰა, ჰა, ჰა... უველა განცხადებამ რაიკომში მოიყარა თავი... რაიკომში... მერე ის მომიხდა. და აი!.. ჰო გაფრთხილებდიო, მომახლოდა გაზეთის რედაქტორი. ეს იყო თანაგრძნობაცა. გასოხარჩლებაცა მისი ჩემდამი, მეტი არაფერი რომ არც იმას შეეძლო; თუმცა რომ, რასაც რომ ვერდი, იმან ჩემზე უკეთესად იცოდა: რაიონი დალუპვის პირის მისულიყო. ცხვარი, ჩვენი მარჩენალი ცხვარი ერთეულეზადის დახულიყო. ბოლო რაიკომის ცნობების მიხედვით, თითქოს ჩვენი ფარები აღარ ეტოლდა უოლარშია. ჩემზე უკეთესად იცოდა. ყველამ იცოდა. ყველგან იცოდნენ: თბილისმაც იცოდა, მოსკოვმაც იცოდა. ოღონდ ყველგან თურმე სიცრუე ენებათ. ტრაბახი ერჩინათ სინამდვილის გამჟღავნებასა. მხოლოდ მე ერთმა არ ვიცოდი, რომ უნდა მეტრაბახა მეცა, ანთუ დავდუმებულებიყავი მაინც. უსინდისო ტრაბახს თუ არ ვიკადრებდი. დავდუმებულებიყავი მაინცა. მე ერთმა არ ვიცოდი, მე ერთმა. არ ვიცოდი და არც მცოდნივნა; არც მოცოდნივნა და ვერ დავდუმებდი. დუმილიც რომ სიცრუეა. დუმილიც რომ თანაზიარობაა ბოროტებასთანა.

პროფესორი. რა ლოგიკურია თქვენი მსჯელობა..

ნიბ. მაშ როგორი უნდა იყოს... ბატონო პროფესორო. ნუთუ თქვენ მაინცა ფიქრობთ რომ მე გი...

პროფესორი. სსსსსსსსსსსს...

თანამშრომელი. სსსსსსსსსსსს...

აპადმაცონი. ნუთუ თქვენ მაინცა ფიქრობთ, რომ ჩვენ...

პროფესორი. ბატონი აკადემიკოსი..
თანამშრომელი. ბატონი აკადემიკოსი!
ბატონი აკადემიკოსი..
პაპაძეშვიტი. სსსსსსსს.. უუუუუუუუუუ..
ნიბ. იკაი სსსსსს.. აკაი სსსსსს.. განსხ.
ვაგება არ უნდა იყოს?..
პროფესორი. უნდა აიტანო.
ნიბ. თუ აღარ ძალგის.
პროფესორი. ვიდრემდე ძალგის.
ნიბ. მერე?..
პროფესორი. მერე ალბათ ჯა გამოჩნდება.
ნიბ. მე აღარ ძალმის და ვერც ჯახს ვებ.
დავ. არც ამიტანია და ვერც ავითან. რაღაცას
ჩავიდნ, იცოდეთ. იცოდეთ, თუმცა ჭერ არ
ვიცი, ოღონდ ჩავიდნ, რაღაცას ჩავიდნ.
პროფესორი. მერე რას მიადევით?..
ნიბ. მაინც რასა?..
პროფესორი. ბატონი აკადემიკოსი დაგინიშ.
ნათ მკურნალობის უველაზე ეფექტურ საშუა.
ლებებსა. და ესეც არ დაგავიწყდეთ, ჩვენ რო
ამერიკაში არა ვართ, ჩვენ უოვლად ჩამორჩე.
ნილ ქვეყანაში ვცხოვრობთ და ეფექტურ სამ.
კურნალო საშუალებებს ჩვენში ფანსიკერტე.
ლის დონემისაყ არ მიუღწევია.

ნიბ. ღმერთო ჩემო!..
პროფესორი. დაიხ!..
ნიბ. მაგრამ თქვენ პო გჭერათ ჩემი, თქვენ პო
შეგძლიათ დაუმტყიცოთ?..
პროფესორი. თქვენ უნდა დაუმტყიცოთ. მე
მხოლოდ უნდა დაგეგმვით. მე, ჩვენ უველა.
ნი.. აქ უველა საფერაოა, აქ არავის გაღიზი.
ნება არ შეიძლება.
ნიბ. რა ძნელი პირობაა, როცა არავინ არაფ.
რად გაგდებს..
პროფესორი. გეთანხმებით.
ნიბ. გმადლობთ ბატონო პროფესორო!..
პროფესორი. იმედი მექნება თქვენი კე.
თილგონიერებისა.

ნიბ. კეთილგონიერება თუ კიდევ არსებობს..
პროფესორი. პო უნდა აღსდგეს?..
ნიბ. ღმერთო შენ იცი, შენდა ხარ ნუგეში
ღმერთო!..
პაპაძეშვიტი. სად არის აქამდე ბატონი
აკადემიკოსი?! როდემდის ველოდოთ?! მოვიდეს
თუ მოდის.
პროფესორი. მოვა. უნდა ელოდოთ. თქვენ
უნდა ელოდოთ, აბა ის პო არ დაგელოდებათ?..
პაპაძეშვიტი. ჩვენ უნდა ველოდოთ, აბა
ის პო არ დაგელოდებან?.. მაგრამ რო მოდის,
პო უნდა მოვიდეს?..
პროფესორი. უნდა მოვიდეს. მაგრამ რო
მოვიდეს, პო უნდა ელოდოთ?.. ისე არ იქნება.

უველას ლოდინი უნდა, უველაფერს ლოდინი
უნდა, რაც არ უნდა იყოს. ლოდინის გარეშე არ
იქნება, თუ არ დაველოდეთ, არც არაფერი არ
გვეღირსება; თუ არ მოვითმინეთ, ვერც ვერა.
ფერს დაველოდებით. თუ არ დაველოდეთ, ვერც
ვერაფერს მოვეწყევით, მაშ მოთმინება და ლო.
დინი გვმართებს თუ გვინდა რო რაიმეს ვე.
ღირსოთ.
პაპაძეშვიტი. ხმაც არ ამოვიღოთ?!

პროფესორი. ხმა... ხმა შეიძლება: იმუხაი.
ფით, იმღერეთ... იმღერეთ!
პაპაძეშვიტი. ვიოიმღეროოო... ვიმღერე!
როოოო... რა ვიმღეროთ?.. „აღსდგე...“
თა...“ არა, არა!.. „შირაკა სტრანა...“
კრულვითა...“ „შირაკა სტრანა...“ „აღსდგე
კრულვითა...“ „შირაკა სტრანა...“ ხმა ჩაიწყვი.
ტე!.. „შენ ჩაიწყვითე!..“ „აღსდგე...“ „შირა.
კაააააა...“ გავისკდეს თავი.. შენ გავისკდეს..
აი მოვიდა!.. აბა ვითი!.. აბა თუ არა!.. ჰა!..
აბაა!..

თანამშრომელი. გაჩერდი!.. გაჩუმდი!..
დაუბრუნე ადგილზე შენდა!.. ხმა არ გავიდეს!
ჩუმად!.. ჩუმად!..
პაპაძეშვიტი. „შირაკა...“
თანამშრომელი. ჩუმად!..
პაპაძეშვიტი. „კრულვითა...“
თანამშრომელი. მოიცათ. მოიცათ!.. ერ.
თიც იმღერეთ და მეორეცა.
პაპაძეშვიტი. ჭერ „კრულვითა...“
თანამშრომელი. იყოს..
პაპაძეშვიტი. ჭერ „შირაკააა...“
თანამშრომელი. იყოს.. ერთად იყოს, ერ.
თად, ერთად, ერთად იყოს. აბა დადევით: აქეთ
„შირაკა...“ აქეთ „კრულვითა...“ დადევით, და.
იწყეთ.

მღერან, ხმები ირევა, სიმღერა ირევა ერ.
თიმღეროში. მაინცა მღერან თავგადაკალები.
რო წააკებონ ერთიმეორესა. თავს აწონებენ
პროფესორსა, თანამშრომელსაყ რაღა თქმა უნ.
და, ორი თანამშრომელი თავიდანვე აწყებდა:
ლოტბარობენ, ერთი ერთ გუნდსა, მეორე მეო.
რესა, ანთუ ერთიმეორის გუნდებსაყ, ორივეს
რო თავისი გუნდის გამარჯვება უნდა, ანთუ რო
უნდათ, რო გუნდს ისე ეგონოს. და იწყეს
ხმები, აღის და აღის, რო აღარც განიჩევა,
ვინ თუ რასა მღერის, ანთუ სავრთოდ თუ რასა
მღერან. — აღარ განიჩევა აღარაფერი. პრო.
ფესორი ტაშს უკრავს, ტაშს უკრავს თანამშრო.
მელნი, ნია ტირის, ხმაშალა ტირის, ქვითქვი.
თებს გაბმულადა.

და მერე ისევ კაპიენტი ღირექტორისა, ანუ
აკადემიკოსისა, შეიძლება რო ბარემ ღირექტო.
რადაც დაიწეროს, მაგრამ იყოს, რახან თავიდანვე
აკადემიკოსად დაიწერა, იყოს. ისევ ისე ახვევიან
თანამშრომელი, აკადემიკოსი ნასიამოვნება.
ნასიამოვნება და იდევით გასჩენია.

პაპაძეშვიტი. შესანიშნავი გუნდია, დიდ.
ბული წამოწყებაა. ეს მკურნალობის საშუაფე.
ბადაც გამოგვადგება და შესაძლოა უცხოეთშიაც
რო გავიდეთ ამითი, შესაძლოა, შესაძლოა!..
წარმოიდგინეთ: მოდიან ჩვენთან ამერიკელი მე.
ნეჭერები თუ პროდიუხერები და ხელშეკრუ.
ლება აფორმებენ. — ოცდაათი კონცერტი
ნოუ-იორკში. — წარმოიდგინეთ, ეს კაპიტალია
თუ ჩვენ დაგვიტოვებენ რაღა თქმა უნდა.

თანამშრომელი. თუნდაც არ დაგვიტოვონ,
გავივლით მაინცა, ესეც კარგია, ცოტა მუხლს
გავშლით, ცოტას ამოვიხსნებთ, ესეც კარგია;
მაგრამ ოცდაათი რაღაო. — ხაშოცი იყოს, იცხ.
მოცი იყოს!..

ბაბაშვიტისი ეს პოეზია დამოკიდებულია. ვნახოთ. მოვიტოვო. ნუ ავჩქარდებით მოჩარეს მოუგვიანდესო.

თანამშრომელნი. ჩვენც ნურც ავჩქარდებით და ნურც დავივიანებთ.

ბაბაშვიტისი. კვიანურია. ამასობაში, ამასობაში უნდა წავაქეზოთ ეს დიდებული წამოქეცები.

თანამშრომელნი. სხვა დროსაც გვეყოლია კარგი გუნდები.

ბაბაშვიტისი. კარგი. კარგი და დიდებული. მაგრამ ტრადიცია გაწუდა და აი აქვსო ხელახლადა. — ეს წავაქეზოთ.

თანამშრომელნი. წავაქეზოთ!.. წავაქეზოთ!

ბაბაშვიტისი. თანაც არ დაგვიწყდეთ: დაიწყო ახალი შემობრუნება, ახალი მკვეთრი მოსახვევი, ახალი აღმავლობა და სწორედ ამ სიახლის პირშოა გუნდი, რომელმაც ჩვენ ასე გაგვახარა.

თანამშრომელნი. ახალი შემობრუნება!.. ახალი მკვეთრი მოსახვევი!.. ახალი აღმავლობა!..

ბაბაშვიტისი. ახალი მახშობები, ახალი ჰორიზონტები, ახალი წინსვლა... სოციალიზმის ფარგლებში, არ დაგვიწყდეთ.

თანამშრომელნი. ახალი!.. ახალი!.. ახალი!.. ფარგლებში!..

ბაბაშვიტისი. და სწორედ ამიტომ და სწორედ იმიტომ, იმიტომ და ამიტომ, წინადადება შემომაქვს: პრემია მიეცეს ამ დიდებული გუნდის ხელმძღვანელსა, ტაში არ გვინდა, წინადადება განვიხილოთ დემოკრატიულ ვითარებაში ტაში მოვსპოთ, ტაში წყალს წაუღია.

თანამშრომელნი. ტაში მოვსპოთ!.. ტაში წყალს წაუღია!..

თანამშრომელი. შესწორება!..

ბაბაშვიტისი. ბრძანე!..

იზივძე თანამშრომელი. პრემია მიეცეს დამხმარებსაც, მთელი სიმძიმე მათს ზურგზე გადადის.

თანამშრომელი. მიეცეს... მიეცეს!..

კიდევ ერთი თანამშრომელი. პრემია მიეცეს თანამგრობებებსაც. თანამგრობის გარეშე წარმატება არ ექნება არავითარ წამოწყებასა.

თანამშრომელი. მიეცეს... მიეცეს!..

კიდევ სხვა თანამშრომელი. პრემია მიეცეს ყველა თანამშრომელსა. არც არავის გამოტოვება არ შეიძლება. გამოტოვება თუ განხილავება დაშლის ერთი მუშტითვე შეტრულ კოლეტივსა.

თანამშრომელი. დაშლის!.. მიეცეს!..

ბაბაშვიტისი. ამდენი პრემია რო აღარა გვაქვს?!

თანამშრომელი. გადანაწილდეს, გათანაბრდეს, ყველას მიეღოს. ყველას, ყველას, ყველას!..

ბაბაშვიტისი. ხმა ღვთისა და ხმა ერისა: ყველას, ყველას, ყველას!.. ყველას გაუყავით. ყველას თანაბრად, უკმაყოფილო არავინ დარჩეს.

ბუღალტერი. მთელი მანეთიც აღარ შეიძლება.

ბაბაშვიტისი. სამაგიეროდ ყველა მუშაობს უფლებას.

თანამშრომელი. მართალია ბრძანებები ბრძნული გადაწყვეტილებებია. — ყველას თანაბრად!..

ბაბაშვიტისი. დაურიგეთ!..

ბუღალტერი. ზურდად რო არა გვაქვს?.. ბანკში წასვლა მოგვიხდება გადასახურდავებლად.

ბაბაშვიტისი. მიზრძანდით. მაგრამ სჭოდა, რო შვავა უფილიყავით. გარდაქმნა ბუღალტერიასაც ეხება. თქვენ ისევ ძველი მეთოდებით მუშაობთ.

ბუღალტერი. თქვენ ბრძანებდით, რო...

ბაბაშვიტისი. მე არაფერს არა ვბრძანებდი, ბრძანებს ხალხი და შეასრულეთ ბრძანება ხალხისა. დაიბ!.. ხალხი!.. ხალხი!.. ხალხი!.. დემოკრატია!

ერთი თანამშრომელი. წინადადება მაქვს.

ბაბაშვიტისი. ბრძანეთ, ბრძანეთ!.. თქვით!.. წინ წამოდექით!..

ერთი თანამშრომელი. გადახურდავება, რო საქირო არ იყოს, დავდოთ ჩვენ ჩვენი წილი, კაცი გავგზავნოთ მოსკოვს და ყავა ჩამოვატანინოთ.

ბაბაშვიტისი. ყავა!..

თანამშრომელი. ყავა!.. ყავა!..

ბაბაშვიტისი. დიდებულია!.. დავდოთ...

კიდევ ერთი თანამშრომელი. ჭერ მივიღოთ და მერე დავდოთ.

სხვა თანამშრომელი. დადებულია და რაღა დავდოთ?!

კიდევ სხვა თანამშრომელი. ზოდა უნდა მივიღოთ, რო დავდოთ და უნდა ვიცოდეთ თუ რასა ვდებთ და რო ვიცოდეთ თუ რასა ვდებთ, უნდა მივიღოთ, რასაცა ვდებთ.

ბაბაშვიტისი. ...რო მივიღოთ, უნდა დავდოთ... რო დავდოთ, უნდა მივიღოთ... დადებულია და რა უნდა მივიღოთ... მოიცა, მოიცა, გამაგებინე.

ახლა სხვა თანამშრომელი. მოგვეცით ჩვენ-ჩვენი და დაგვანებეთ თავი.

ბაბაშვიტისი. გავიგე!.. გავიგე!.. მიეცით... თანამშრომელი. მერე ყავა?!

ერთი თანამშრომელი. დავდოთ... და გავგზავნოთ კაცი მოსკოვს.

კიდევ ერთი თანამშრომელი. გავგზავნოთ, გავგზავნოთ!.. ვინ უნდა გავგზავნოთ?!

სხვა. ისიდორე გავგზავნოთ...

სხვა. პავლე გავგზავნოთ.

სხვა თანამშრომელი. პეტრე გავგზავნოთ...

სხვა. ნიკიფორე გავგზავნოთ...

სხვა. ფიროსინე გავგზავნოთ...

სხვა. ეკვირინე გავგზავნოთ...

სხვა. ეკვირინე და ნიკიფორე...

სხვა. ისიდორე და ფიროსინე!..

კიდევ სხვა. ყავა თურმე აღარც მოსკოვში იშოვება.

დავიწევ. დავიწევ. კიდევაც დავიწევ. თავმდაბ-
ლობაც მშობლებმა ჩამინერგეს და ვხადლობ
ჩემს მშობლებსა, ჯერ რო გააჩინეს და მერე,
თავმდაბლობაც რო ჩამინერგეს. შრომაც იმათ
მასწავლებს: შრომა, შრომა, შრომა!.. მე ძალიან
მიყვარდნენ ჩემი მშობლები. ძალიანა, ძალიანა,
ძალიანა, ბოლო მშობლებიდანა უველაზე უფრო
მეტად მიყვარდა დედაი და მამაი. აბა, უველაზე
ძალიანა!.. თქვენი!.. თქვენ რომელი უფრო გიყ-
ვართ?..? ერთად წუ, ერთად წუ, საითიადო.
საითიადი!.. შენგან დავიწყოთ. მერცხალიო
რო აგისხარბია და მალე რო გააფრენ მაგ მერ-
ცხალსა, — აბა რომელი?..

ნიბ, რასა ხუელელობთ ბატონო აკადემიკო-
სო?!

თანამშრომელნი, რას ამბობს?! ვის უბე-
დავი?!

აპადემოზონი, ვის უბედავი?! როგორ უბე-
დავ პატივცემულ ბატონ აკადემიკოსსა?! რო-
გორ?! როგორ?! როგორ?! ვის?! როგორ?!
აპადემიკოსნი, მოითმინეთ!.. მოითმინეთ!

მე მომხრე ვარ აწრთა პლურალიზმისა, ნამდ-
ვილი დემოკრატიული საზოგადოება არც შე-
იძლება აწრთა პლურალიზმის გარეშე. მე მომ-
ხრე ვარ, მომხრე ვარ!.. ჩვენ მხოლოდ კიდევ
ცოტა დრო გვკვირდება და უველაფერი თავის ად-
გილას იქნება, დრო უველაფრის მკურნალიო.
ნაოქვამი გახლავთ. ზოგი დროს შეწევნითა.
ზოგი ჩვენი მეცადინეობითა, ზოგიც ბუნების
შეწყნობითა და შევიცნობთ მშესა, გახარებულ
მშესა და მშესთან ერთად ჩვენც გავიხარებთ.

თანამშრომელნი, შევიცნობთ მშესა, გახა-
რებულ მშესა და მშესთან ერთად ჩვენც გავი-
ხარებთ.

აპადემოზონი, შევიცნობთ მშესა, გახარე-
ბულ მშესა და მშესთან ერთად ჩვენც გავიხა-
რებთ!..

ნიბ, ცრუ იმედოვნებაა. მშეს ჩვენსკენ არა-
ვინ არ მოახედებს. აშშორებულა დერაფნები და
პალატები, ერთი მშეს არ ეყოფა, ისე აშშორე-
ბულა. აშშორებულა ხაწოლები ჩვენი, ნახევებ-
სა და ნაყუნებში ვწევართ. სკამებს დასჯადობე-
ბი არა აქვთ და მაგიდებს ფეხები. თუ რას გვაკ-
მევენ, ვერ გაიგებ, თუ რას გვახმევენ, ვერ
გაიგებ. ან ეს რა არის რა გვაცვია?!

აპადემოზონი, რას გვაკმევენ?! რას გვახმე-
ვენ?! ეს რა გვაცვია?!

აპადემიკოსნი, ეს რა აცვიათ?! რა არის.
რა არის, რასა გვახს ესა? შეიძლება ქალს ასე
ეცვას?! ქალი უნდა მშვენიოდეს, ქალი უნდა
მოშიზილავი იყოს, ხადაც არ უნდა იყოს, დიახ,
დიახ, ხადაც არ უნდა იყოს. ახე არ არის?!.
ახეა, ახეა და ახეც უნდა იყოს. გაშოუცვალეთ,
დღესვე, დღესვე, აუცილებლად.

ბულალტარი, დღესვე?! ჩარიცხვა... გადარი-
ცხვა... გადმორიცხვა... მიწერა... მოწერა... შე-
წერა... გაწერა... აწერა... წარწერა... დღეს-
ვე?! თანაც კაპიკი რო კაპიკია, კაპიკიც არ არის
ჩვენს ანგარიშზე.

აპადემიკოსნი, ხვალ იყოს...

ბულალტარი, ხვალ?!

აპადემიკოსნი, ზეგ იყოს.

ბულალტარი, ზეგა?!

აპადემიკოსნი, მაზეგ იყოს, დღეისწორს
იყოს. დღეისწორის დღეისწორსა, ოღონდ
იყოს, როცა იქნება. მაშინ იყოს, მთავარია, რო
იყოს. და უმთავრესია, რო წინააღმდეგე არავინ
არ იყოს. — აი რა არის უმთავრესი: დანარჩენი
დროა, დროა, დრო, დრო, დრო ეველაფრის
მკურნალიო. ახალ-ახალი შთაგონებანიც დროს
მოპყვება, მოპყვება და მიპყვება, და ამიტომ,
დროსთან უნდა ვიყვეთ და დროს არ ჩამოვრჩეთ.
ჩამორჩენილებს სცემენო, ამბობდა... არ არის
საკირო, ვინც ამბობდა. ამბობდა, არ არის სა-
კირო, აღარცა სცემენ, აღარც იტერენ, აღარც
ასახლებენ, აღარცა ზერტერენ, ნელ ცეცხლზე
სწვავენ. არ არის საკირო!.. არის?..

თანამშრომელნი, არ არის, არ არ-ის, არ
არის, არ არის!..

აპადემიკოსნი, მთავარი ისაა, რო ოქვენს აქ
მობრძანებამდის ჩვენ იმაზე ვმსჯელობდით თუ
როგორ განვევალდებინა თქვენი სუფრა და ჩვენ
ერთხმად გადავწყვიტეთ, კაცი მივაფლინოთ მის-
კოს და ჩამოვადინოთ უკავ.

აპადემოზონი, უაააააააააა!.. უაააააააააა!.. უა-
ააააააააააა!..

ნიბ, არ დაიჭროთ!.. ვინ მიაქვავა უკავ მის.
კოსა?!. მე იქ არ გახლდით!.. ჩამდენიმე თვეს იქ
დავყავი, კრებლში შეშვებას ვითხოვდი... უა-
ვის მოზოვნელებიც იქ მოდიოდნენ... ხად იყო
უკავ!..

აპადემიკოსნი, ეგ წინათ იყო...

ნიბ, არა, ახლა, ახლახანსა. ეს არის დავბ-
რუნდი და აქ ამომავოცინეს თავი.

აპადემიკოსნი, მო... მო... მცირე დრო გახუ-
ლა. მცირეა, მცირე, მაგრამ დრო დროა, დიდიც
დროა და მცირეც დროა. დრო ისეთი მოვლენა
გახლავთ მცირე და დიდი რო ტოლებიც გამო-
დიან. მოოოო... მოიცათ, მოიცათ!.. მცირე და
დიდი ტოლებნი გამოდიან, ანთუ ეგებს რო მცი-
რემ დიდსაც აქობოს, დრო ისეთი უცნაური რამ
გახლავთ. შეიძლება მცირე ხანში დიდი რამ
მომხდეს და დიდხანში იმისი მეათასედიც არა.
შეიძლება, შეიძლება, არა?!. რა თქმა უნდა შე-
იძლება!.. თუ არ შეიძლება და ვნახოთ ბატონო,
ცდა ბედის მონახვერეო. ამგვარად ჩვენ კაცსა
ვგვავით მოსკოვს და მალე გავიქნება...

თანამშრომელნი, უაააააააააა!..

აპადემოზონი, უაააააააააა!.. უაააააააააა!..
უააააააააააა!..

ნიბ, თქვენ... თქვენ... მო... მო... სტალინი გინ-
დათ, სხვა ვედარაფერი ვეღარ მოგარკულებთ.

აპადემიკოსნი, ბატონო?!!!!!!

ნიბ, სტალინი!..

აპადემიკოსნი, მე არ გამოგონია!..

ნიბ, სტა...

აპადემიკოსნი, სსსსსსსსსსსს!.. გააციდეთ, გაა-

ცილეთ უველანი. დიახ, დიახ, მიბრძანდით, მიბრძანდით, ნუგაფრის დარდი ნუ გეკნებათ: დრომდრო იცის, დროს მიენდეთ, დაუაღდეო დროხა აპუევით დროხა, დაპუევით დროხა, აპუევით დაპუევით, აპუევით, დაპუევით: უველაფერი რიგზე იქნება.

თანამშრომლები მიაცილებენ ავადმყოფებს: რაღა თქმა უნდა, ზოგი იოლადაც ემორჩილება. ზოგი ურჩობს თითქოსა, იღონდ ისე თავაზობდებით ალარა, როგორც რო შემოიკრნენ, ლოზუნგებსაც ართმევენ. ზოგი აბარებს თავისთავდა, ნია მოუწოდებს, ნუ დაიშლებითო, ბოლომდის იბრძოლეთ, ბოლომდის დაიკავით თქვენი მოთხოვნებიანიო, მაგრამ აღარავენ ალარას უყერის ნიასა. პირიქით: „გაუმარჯოს ბატონ ავადმყოფოსსა!...-ო“ გაიძახიან: ყავა, ყავასაც პო გაიძახიან რაღა თქმა უნდა, ჩაილევადილი, ჩაილევ. მორცილებენ ავადმყოფებსა, ბრუნდებიან თანამშრომელნი, დალილინი, განცდაგადატანილინი, აღტაცებულნი:

თანამშრომელნი. ბრწყინვალე იუავით ბატონო ავადმყოფოსო, როგორც ყოველთვისა, ისიც შეიძლება ითქვას, რო დღეს თქვენს თავსაც აჭობეთ, მოგვხიზლა თქვენმა მკურნალებმა. მა, განთქმულ ორატორთაგან, თვით ბერძენ თუ რომაელ ორატორთაგან, იშვიათი თუ იქნებოდა ასეთი, დავით აღმაშენებლის სიტყვა იქნებოდა აღმათ ასეთი, უამრავი მტერი რო დასცა მცირე ლაშქრითა, ბრწყინვალე იუავითო... ბრწყინვალე იუავითო... ბრწყინვალე იუავითო...

პაპადმიქოსნი. თქვენთან ერთადა ქალბატონებო და ბატონებო, თქვენი იმედითა, თანადგომითა თქვენითა... ასეთები გადაგვტანია!

თანამშრომელნი. გადაგვტანია, გადაგვტანია!

პაპადმიქოსნი. მაგრამ ახლა მთავარი სხვა არის.

თანამშრომელნი. ცხოვრება მოულონებოებით არის აღსავსე.

პაპადმიქოსნი. მეც ჰგავს მოგახსენებთ. თქვენც მიაქციეთ ყურადღება. არა, — თქვენ სტალინი გინდათო...

თანამშრომელნი. აბა!.. ეს რა თქვა?!.. ეს რასა ჰგავს, როგორ იქნება?!..

პაპადმიქოსნი. იქნება თუ არა, ეგ სხვა ამბავია, ბოლო რასაცა მე მოგახსენებთ, ის სულ სხვა არის. ეს გადაკეთაა, გადაკეთა!.. აი მე თუ რას მოგახსენებთ. აი რა აღმოჩენის წინაშე ვდგევართ. ის ვინა თქვა: პარალელური ხაზები არასოდეს არ გადაკვეთავენ ერთმეორესაო? ვინა?.. ეკვლიდნენ თუ პითაგორასა; ყოველ შემთხვევაში ლამაზი რო ამას არ იტყვოდა სხაღწე ცხადია, ისიც ცხადია ამასთან ერთად, დღეს რო ეს აზრი დაცა, დაეშო, დახამარდა სამუდამოდა, რამდენი საუკუნეა ამ სიკრულის ტყვეობაში ვიყავით და აი მორჩა, ჩვენს ინსტიტუტში მოედო ბოლო. მოედო, მოედო, მოედო!

თანამშრომელნი. მოედო?..

პაპადმიქოსნი. მოედო, მოედო!.. აბა დააკ-

ვირდით: გიგუცის გველზეა და ნიას მერცხალი პარალელურად მიემართებოდნენ, როგორც განსაზღვრეთ, მკურნალობას ერთნაირს შეგუბდნენ და შედეგად ერთნაირს ველოდით ცხადია! მაგრამ ახლა მოულოდნელობის წინაშე აღმოვიჩინეთ, — ის იყო გავცემი განგვიცხადა, სტალინი მოდიხო, და ნაუ დაგვეშუქა; თქვენ სტალინი გინდათო, — პარალელურად, ხაზებმა გადაკვეთა ერთმანეთს, გადაკვეთა!

თანამშრომელნი. გადაკვეთა!.. გადაკვეთა!

პაპადმიქოსნი. გადაკვეთა!.. მაგრამ ახლა თავი იტყვონ მათემატიკებსმა, ჩვენ რა ვიღონოთ, რა ვუშველოთ ახლა ამ ორ ადამიანს: რა ახალი მეთოდები შევიშუშავოთ, რა ახალი პრეპარატები გამოვიგონოთ?.. რა დროს ეს იყო, ერთი უკვე მორჩენილი გვეყვდა!..

თანამშრომელნი. რაც უნდა იყოს მათემატიკებთან ერთობლივი თანამშრომლობა გვმართებს.

პაპადმიქოსნი. ეს თავისთავად, თორბის სფეროში. ადამიანი მაინც ჩვენი სფეროა. ჩვენი სფეროა და მთავარიც ეს გახლავთ: ადამიანი ადამიანი, ადამიანი, ჩვენ ადამიანები უნდა ვიხსნათ.

თანამშრომელნი. ადამიანები!.. ადამიანები!.. ადამიანები!..

ეთანხმებიან თანამშრომელნი, თეორხალათიანები რაღა თქმა უნდა, თეორხალათიანები და თეორხალათიანები: ასე ამგვარად რო ლამის რო არც გამოირჩევიან ერთმეორისაგან: ხარისხებით განსხვავდებიან, წოდებებით განსხვავდებიან, თანამდებობებითაცა, ანთუ — თანამდებობებით უფრო რაღა თქმა უნდა, ეს ისედაც უნდა შესტყობოდათ იმ საერთო თუ ერთობლივი ამოძახილებითაცა და გამორჩევიდაც უნდა გამორჩეულიყვნენ, ანთუ უნდა გამოირჩნენ თანდათანობითა; პროფესორი პო გამოირჩა, ბელადტერიცა ასე თუ ისე, გამოირჩევიან სხვებითა, მოვლენები გამოარჩევს რაღა თქმა უნდა, მოვლენები: რაც რო დაიწყება რო უნდა განვითარდეს, როგორც რო დაიწყო, ისედაც რო უნდა განვითარდეს თავისი ლოგიკითა, ყოველდ ალოგიკურიც რო იყოს დასაწყისი, ამბავიც რო ალოგიკური იყოს თუნდაც რო თავიდან ბოლომდეცა, განვითარების ლოგიკა მაინც თავისი ექნება: რაც უნდა იყოს აქ ამბავი მაინც ასე წარმოართა: პარტბიუროს მიღებმა აუწყა ავადმყოფოსსა, —

მდივანი. დედა თხოულობს...

პაპადმიქოსნი. ვიხი დედა?..

მდივანი. ნიას დედა...

პაპადმიქოსნი. რასა თხოულობს?..

მდივანი. შეხვედრასა...

პაპადმიქოსნი. ჩემთანა?..

მდივანი. თავის შვილთანა.

პაპადმიქოსნი. შეხვდეს, შეხვდეს, ეგება კეთილად იმკმედოს.

მდივანი. მაგრამ გვაფრთხილებენ...

ბაბაღმეძიძის. გავფრთხილებენ?!... ვინ?..
რას?..

მდივანი. არ დაუშვით არავითარი შეხვედრები.

ბაბაღმეძიძის. თქვენ ეს ჩემს მეორე კითხვას უპასუხეთ. მე ჩერ სხვა რამ გკითხეთ.

მდივანი. ამას ჩვეულებრივ არა კითხულობენ.

ბაბაღმეძიძის. გასაგებია. არა კითხულობენ, ნუ კითხულობენ. არ მაკითხებენ, ნუ მაკითხებენ. ნურცა მოხოვედ და ნურც პასუხს ელიან.

მდივანი. ელიან...

ბაბაღმეძიძის. ვინ ელის?..

მდივანი. დედა ელის.

ბაბაღმეძიძის. რას ელის?..

მდივანი. შვილთან შეხვედრას.

ბაბაღმეძიძის. შეხვედრათ.

მდივანი. არ შეიძლება.

ბაბაღმეძიძის. რატომ?!

მდივანი. ახეი!..

ბაბაღმეძიძის. ახეი და ასე იყოს. მე რაღა შეაშო ვარ?!

მდივანი. რასა ბრძანებთ ბატონო აკადემიკოსო. ამას ვინ გადასწყვეტს უთქვენოდა?!. ეს თქვენ უნდა ბრძანოთ, რო ავადმყოფობის ასეთი გართულებების დროს უკველგვარი შეხვედრა რაიმე ხაშიშროების წინაშე დაგვაუენებს.

ბაბაღმეძიძის. ხაშიშროებისა?.. რა ხაშიშროებისა?! მაინცდამაინც რაღაც განსაკუთრებულ ხაშიშროებას მე აქ ვერა ვხედავ.

მდივანი. უნდა დანახოთ.

ბაბაღმეძიძის. რასა ბრძანებთ?!. ვერა ვხედავ. ეს იმეხა ნიშნავს, რო ვერა ვხედავ. თვალები ჩემია და სხვისი არავისი. მე ვერა ვხედავ და ვერავე მხსნავლის თუ რასა ვხედავ და რას ვერა ვხედავ, რას დავინახავ და რას ვერ დავინახავ. თქვენ ჩერ ახალგაზრდა ბრძანდებით ჩემო კეთილო მეგობარო, მე უკვე ბევრი ვიცხოვრე და...

მდივანი. და ბაბაღმეძიძის გამოცდილებასაც ბევრს შეიძენდით.

ბაბაღმეძიძის. რა გამოცდილებასა?! რასა. რასა გულისხმობთ მოწყალეო ხელმწიფევი?!

მდივანი. არაფერსაც არა გულისხმობ, მოგახსენებთ იმას, რაც რო გადმოშვებს. ამჭერად დაუშვებლად მაინაოთ მისი უკველგვარი კონტაქტები გარესამყაროსთან და ეს თქვენ უნდა გადასწყვიტოთ. მე მხოლოდ გაუწყებთ, არც არას გულისხმობ, არც არას გირჩევთ.

ბაბაღმეძიძის. შორს წახვალთ უმწიფლო. შორსა და შორსა, მაღლა და მაღლა, შორსა და შორსა... დიდებულია. არა?!

მდივანი. რა მოგახსენოთ...

ბაბაღმეძიძის. მაშინ მე მოგახსენებთ: ადამიანი უნდა იყოს მართალი; წავა თუ მოვა. აფრინდება თუ დაფრინდება; მართალი უნდა იყოს. მხოლოდ მართალი. ახეი არ არის?..

მდივანი. ცხადია. აქაც ალბათ ეგრევე ფიქრობენ, თქვენი დასკვნა რო ნებათ.

ბაბაღმეძიძის. პა. პა. პა... მხედრეთ!.. მხედრეთ!.. ხოლო ამ საცოდავ ხალხსა მკლავი, მკლავი სულელები სხედან. პა. პა. პა...

მდივანი. ბატონო აკადემიკოსო, არჩვენული
შეზღუდვისა
ბაბაღმეძიძის. გისმენო...

მდივანი. ჩვენ პო ახლა განსაკუთრებულ სიტუაციის წინაშე აღმოვჩნდით: პარალელურმა ხაზებმა გადაკვეთა ერთიმეორე?..

ბაბაღმეძიძის. დიახ. დიახ. გადაკვეთა. ხაუკუნეებია ასე სჭერდათ: არ გადაკვეთსო და აი გადაკვეთა. ეკვლიდეთ გამტუნდა, თუმცა შესაძლოა, რო პოთაგორა გამტუნებულოყოს. მაგრამ რაც უნდა იყოს ლამაზი მაინც არ გამტუნებოდ.

მდივანი. კეშმარიტა ბრძანებთ.

ბაბაღმეძიძის. გა-და-კ-ვე-თა!..

მდივანი. და ახლა ალბათ განსაკუთრებული რეჟიმი დასჭირდება ავადმყოფსა?..

ბაბაღმეძიძის. უხათოდა!.. აქ ალტერნატივები დაუშვებელია. თქვენ რა გაეკვეთო?..

მდივანი. არაფერი.

ბაბაღმეძიძის. აბა რას ნიშნავს: „ალბათ...“ რად ამბობთ: „ალბათ...“ როცა ალტერნატივა არ არსებობს?!

მდივანი. გასაგებია: ალტერნატივა არ არსებობს.

ბაბაღმეძიძის. თქვენი ცხოვრება ჩერ კიდევ წინ არის. კიდევ ბევრ რამეს გიგებთ. წარმატებას გისურვებთ!..

მდივანი. გამადლობთ ბატონო...

დგება მდივანი, ალბათ რო ჩამოვდებოდა ამხრის განმეჯლობაში. დგება. გამოალებს კარსა. ხმაური მოაწყდება კარსა: ბრახუნი, მტკრევა, კივილი, მუქარა... ეს ქალთა პალტიდია. ბარკადები ალუმინითი ქალებსა. კიდევაც მოათრევენ, რაცთუ მოჰხვდებოთ ხელში. ამორავებენ ერთიმეორეზედა. ლობუნებები გამოუღენით: „ძირს ბიუროკრატიული აპარატი!.. „მოთელი ძალაუფლება საბჭოებს!.. „გაუმარჯოს პროფესორს!.. „მოგვეცით წმინდი!.. „შეგვიხედრეთ მშობლებთან!.. „გზა დედას!.. „ძირს პარტიურს მდივანი!.. პროფესორი მომდგარა რამდენიმე თანამშრომელითა, ემუდარება პროფესორი, —

პროფესორი. გეუფათ, გეუფათ... ისევ მი-ალაგეთ უკელაფერი თავთავის ადგილასა, მაღაგეთ. აბა ვინ უფრო სწრაფად ალაგებს, აბა ვინ უფრო მაღლ გაბიხენებს თუ ხად რა ელაგა, აბა, აბა!.. გეუფათ კარგებო, გეუფათ ძვირფასებო, იცოდეთ და გეუფათ. აბა ალაგეთ, აბა მი-აწყეთ, ჩქარა, ჩქარა, აბა ვინ აქობებს!.. გამოგონეთ, გამოგონეთ, ეწყონება ბატონ აკადემიკოსსა. ნუ, ნუ ნუ ვაწყენინებთ ბატონ აკადემიკოსსა!..

ნიბ. ეწყინოს, ჩვენც ის გვინდა, რომ ეწყინოს, იმახაც ეწყინოს რაიმე ამქვეყნადა. ჩვენ პო მხოლოდ გვეყინს. ჩვენი ცხოვრება პო მხოლოდ წყენაა!..

პროფესორი. თქვენ ნუ, ნუ ჩაერევით. ჩვენ მოვრიგდებით. ჩვენ ვიცით თუ როგორ უნდა მოვიცეთ. აკრიფეთ ლოზუნგები, აიღეთ, წაი-

დეთ, წაიდეთ, მიაფარეთ ჭერ ეგ ლოწუნებში.
სულაც დაპხიეთ, დამტკრიეთ და გადაუარეთ,
რა მოხდება, რა აზრი აქვს?!.. არაფერი!.. არა-
ფერი!..

ნიბ. არ დაუჭეროთ...

პროფესორი. ნუ ჩაერევი-მეთქი, გამიგონე
ეს აურზაური მხოლოდ თქვენ გავნებთ. განს-
ჯადეკით, ჩამომეცალეთ... მხოლოდ თქვენ გავ-
ნებთ... ესენი არაფერს არ დაჰქარავენ.

ნიბ. რაღა უნდა დამქარავნი?!

პროფესორი. მეც მაგას მოგახსენებთ. წა-
დით, წაიდით, ნუ იქნებით თქვენი თავის მტერი.

ნიბ. ამათ ვუღალატო?!

პროფესორი. აქ ღალატს რა უნდა?!.. რა გე-
მართებათ?! მოვლენ... კიდევაც მოდიან, მგონი.

ნიბ. მოვლენ და დავხვდები.

პროფესორი. და თქვენ ეს გმირობა გგო-
ნიათ?! მაშ იხ ვილაშა თქვა: სადაც არა სჭობს,
გაცლა სჭობა?!

ნიბ. რაღა დროს გაცლა, ქვეყანა ილუპება?!

პროფესორი. ეს ქვეყანა არ არის. აქ ქვეყ-
ნის გარეშე ვართ. აქ მხოლოდ სიმშვიდე გვინდა.
აბა უჩაღაღ, უჩაღაღ, უჩაღაღ, აკრიფეთ, მი-
ალაგეთ, მიაწყ-მოაწყეთ!..

ემოჩილება ზოგი პროფესორსა, ზოგი რო-
არა: ძიძგილიცაა, წინააღმდეგობაცა, ოღონდ
ისეთი მძაფრი აღარა, თავიდანვე როგორც დი-
იწყო, შეიძლება რო მართლაც დაწყნარდნენ
ნელნელობითა.

პაპაშვილი. კამფეტები რომ აღარ მოგვითა-
ნიათ...

პროფესორი. აღარ იშოვება და...

პაპაშვილი. თუ გამოჩნდება, პო მოი-
ტანო?..

პროფესორი. აუცილებლადა...

პაპაშვილი. „დათუნებება“?..

პროფესორი. მაშ, მაშა!..

პაპაშვილი. „იცუვებასა“?..

პროფესორი. მაშ არა და!..

მართი პაპაშვილი. ბალიშა კანფეტებსა?..

პროფესორი. ეგ დიდხანია აღარც დამინა-
ხია.

იბივე პაპაშვილი. ალბათ პავიდლოს ვეღა-
რა სდებენ შიგა, როგორა სდებდნენ მაშინა.
მა?!

პროფესორი. მეც ეგ არ მიყვარდა... ვერა
და ვერ გავიგე...

ნიბ. ერთობით ბატონო პროფესორო, ბატონი
აკადემიკოსიხა არ იყოს, ერთობით. ატუუბთ,
ერთხელაც იქნება მიგვიხვდებიან...

პროფესორი. ჩვენ არავის არ ვატუუბთ.
ჩვენ მხოლოდ ვანუგეშებთ, ვპირდებით, და მი-
ზანი ამისა ამათი დამშვიდება. მიზანი კეთილია,
დაპირება, თუ გნებავთ, სამკურნალო საშუალე-
ბადაც ითქმის ამ შემთხვევაშია.

ნიბ. გარეთაც ამ საშუალებას მიმართავენ.
განსხვავება აღარა უფილა.

პროფესორი. ჩვენ მხოლოდ ავადმყოფები
გვაბარია.

ნიბ. იმათ ჩანსაღები, ბოლო მეთოდები ერთი

გაქვთ. ანთუ იმათ ტუფილადა მქვიანთ ჩანსაღე-
ბი, ისინიც ასევე დაავადებულან, და მქროდ/
გილი აღარა გყოფნით. ისინი იმითმე დგატიტუფ
ნიათ გარეთა.

პროფესორი. არ გარგებთ-მეთქი ასეთი ლა-
პარაკი, მოდიან. ბატონ აკადემიკოსს ნუღარ წა-
ეჩხიბრები თვალბშია. მოდიან!.. აკრიფეთ!..
..ალაგეთ!.. ჩქარა!.. ჩქარა!.. ჩქარა!..

არცა ჩქარობენ და მიხეცდამიხეც დიდადაც
არა ცდილობენ არაფერსა. მერე სულაც აირდა-
ირევიან, რო მართლაც შემოვა ბატონი აკადე-
მიკოსი თავისი ამალითა. ჭარბ შემოდის, ჭარი,
ჭარი, შეიარაღებული ჭარი, ჩადგება თანამშრო-
მელთა და ბარკადებს შუა. ავადმყოფები ბარი-
კადებს ამოეფარებიან. უფრო თამამნი აღიან
ბარკადებზედა. ნია წინ წამოდგება. ორნი ამო-
სდგომიან. დროშა უჭირავთ, თეთრი დროშა წი-
თელი ჭრიტა.

პაპაშვილი. ეს რა მომხდარა?! მიკვირს და
გამკვირვებია, ასეთიც აღარაფერი მინახავს ჩემს
ცხოვრებაშია; აი დაწყევლოს ღმერთმა, აი და-
ლახვროს წმიდა გიორგიბა, ვილაშა ეს მოგო-
ნა, მა, მა, რა მომხდარა-მეთქი, რა მომხდარა-
მეთქი?..

ნიბ. ჩვენ მოვითხოვეთ...

პაპაშვილი. აკი შევთანხმდით?!

თანამშრომელი. შევთანხმდით!.. შევთან-
ხმდით!..

პაპაშვილი. შევთანხმდით და ჩვენ უკვე
გავგზავნეთ კაცი მოსკოვსა, პო, გავგზავნეთ?..
თანამშრომელი. გავგზავნეთ!.. გავგზავ-
ნეთ!..

პაპაშვილი. გავგზავნეთ და კიდევაც ჩა-
მოგვტანს... უა-ვა-სა... ჩა-მო-გვი-ტანს!..

თანამშრომელი. ჩამოგვტანს!.. ჩამოგვი-
ტანს!..

პაპაშვილი. (ალბათ რო ამოცვივიან ბარი-
კადებზედა). ვაშააააააა!..

პაპაშვილი. დიახა ასე: ვაშააააააა!.. ასე
უნდა, ასე არ იყო?!

თანამშრომელი. ასე იყო რაღა თქმა უნ-
და, სულ ასე იყო

პაპაშვილი. ვაშაააა!.. აკრიფეთ ახლა და
მიალაგეთ უველაფერი. აკრიფეთ, აკრიფეთ, რა-
ღას უცდით, აკრიფეთმეთქი, მიალაგეთ, მიალა-
გეთ!..

პაპაშვილი. უა-ვა?!

პაპაშვილი. აკი გითხარით, კაცი გავგზავ-
ნეთ-მეთქი!..

ნიბ. მეფე ერეკლემაც გაგზავნა კაცი, გარ-
სეთაც კავკავშირ გაგზავნა და რაც რო იმან ჩა-
მოიტანა, ის თქვენი კაცის მეთს არაფერს არ
ჩამოიტანს იქიდანა.

პაპაშვილი. ეს ვინ არის?! ამას ვის გა-
დავეკიდეთ?!.. ეს სულ სხვანაირადა კიპკიკებს.

პროფესორი. მართლაცა ბრძანებთ.

პაპაშვილი. გმადლობთ, გმადლობთ, რო
დამიდასტურეთ, მაგრამ რატომ არის აქ ეს აურ-
ზაური?!

პროფესორი. მე რაც შემიძლიან...

თქვენ... თქვენ თუთიუშები ხართ და არა მერ-
ცხლები... თუთიუშები...

აბადმშოფენი, მერცხლები... მერცხლები...
თუთიუშები... თუთიუშები... თუთიუშები...
მევევერცხვევევევევევევე...

თანამშრომელნი, რაღაც უარესობაში შევ-
ტოპეთ, შეჩერდით ბატონო აკადემიკოსო.

აბადმშოფენი, არ შეჩერდები, არც არხად
მივტოპავთ, აქამდის ზოგი როზა ლიუქსემბურგი
იყო, ზოგი კრუსკაია, ზოგი სვეტლანა, ზოგი
ვინ უწყის რაღა აღარა, ახლა თუ ყველა მერ-
ცხალია, ანთუ თუთიუშები, ყველას ერთადაც ეშ-
ველება თუ ეშველება... თუ ეშველება, არ დაგა-
ვიწყდეთ, რომ გადაშეყვები სიტუვან მაინც დროს
ეკუთვნის: მოდის, მოდის, მოდის, შემოდგომა
მოდის, მოდის...

ნიბ, მოვიდეს.

აბადმშოფენი, წამთარი მოჰყვება.

ნიბ, მოჰყვებს.

აბადმშოფენი, მერე?..

ნიბ, გასაფხული დადგება.

აბადმშოფენი, მერე?.. მერე?..

თანამშრომელნი, ბატონო აკადემიკოსო...

ბატონო აკადემიკოსო...

აბადმშოფენი, მოიცათ, მოიცათ, მე არა-
ფერი არ შემეშლება, წამთარი როგორი გასაძ-
ლებია?..

ნიბ, აუტანელი...

აბადმშოფენი, დიიიიიი... დიიიიიი...

ნიბ, მაინც გაუძლებს... კერს შეეფარება ბუ-
ზრის თაფნად, მკერდი შეებოლება, მაგრამ სამ-
შობლოში იქნება, სამშობლოში ბუზრის ბავშვ-
დაც გასძლებს, ოღონდ სამშობლოში იყოს და
დადნ ნუ ინავარდება ლეფარდოვან ცაშია, სამ-
შობლოს კერში, შეებოლილი კერში ნეტარებაა,
გაფხუხულს თუნდაც რომ სიკვდილიც მოჰყვებს,
აღარას ინადვლებს მკერდშებოლილი მერცხალი.
აბადმშოფენი, შეებოლილი თევზი გამიგო-
ნია.

თანამშრომელნი, ვილას ახსოვს...

აბადმშოფენი, მეც მაგას არ მოგახსენებთ...

ნიბ, მერცხალი მაინც გადაჩენილა...

აბადმშოფენი, მკერდშებოლილი... მკერდშე-
ბოლილი... მკერდშებოლილი...

აბადმშოფენი, პოეზიაში შეიძლება, პოეზია-
ში!... პოეზია მო სინამდვილე არ გახლავთ ჩემო
კარგებო?.. ჩვენ სინამდვილეში ვართ, მე ვარ,
თქვენ ხართ, პოეზია აბა სად არის?.. ფაფუ, არ
არის!.. აბა დაადეთ ხელი, აბა მიმოითიეთ, — არ
არის, არ არის, ყოველშემთხვევაში აქ არ არის
და სადაც არის თუ არის, იქამც ყოფილა, აქ ჩვე-
ნა ვართ და აქ არავინ შებოლილი არ არის, აქ
მერცხალი მერცხალია, ლალი, კიკიკი, გულნა-
თელი, მოფრინდება და გაფრინდება, — ფრრ-
რრრ...

თანამშრომელნი, ფრრრრრრრრრრრრრრ...

აბადმშოფენი, აბა ბატონო, ბმა ღვთისა და
ბმა ერისაო, სიკეთეც ეს გახლავთ და ჩვენც სი-
კეთის გზაზედა ვდგევართ განუზრეღადა, არც

გადაგვიხვევია, არც გადაუხვევთ არასოდეს...
ვიართო ასე, მოგვევით, ვიართო...

თანამშრომელნი, ვიართო... ვიართო...
როთო...

აბადმშოფენი, ვაშააააა...

აბადმშოფენი, ვაშააააა...

აბადმშოფენი, აი ახლა ხართ საუკეთესო,
საუკეთესოზე საუკეთესონი, მშვენიერები და
მშვენიერებზე მშვენიერებნიცა, კაცი ინატრებს:
ნეტავი თვალი მომცა და მაყებრინაო, ასე არა
სჯობიან?, სჯობიან რაღა თქმა უნდა, მშვიდო-
ბის საფუძველი სიხარულია, სიხარულია სიკეთის
საფუძველი, წავალოთ ახლა უკელაფერს ხელი
და თვთავის ადგილს დავალაგოთ, სწრაფად,
სწრაფად, მეც თქვენთანა ვარ!

ნიბ, ფეხი არ წამოვდგათ.

აბადმშოფენი, ეს როგორ?!

ნიბ, ეს ასე ბატონო აკადემიკოსო: თქვენ
თქვენს ბრძანეთ, ჩვენც გავაძლეთ ჩვენი.

აბადმშოფენი, დიალოგი... სწორედაც დია-
ლოგი გვინდა, მე მხოლოდ დიალოგის მომხრე
ვარ ყოველ კონფლიქტურ სიტუაციაში, მხო-
ლოდ დიალოგი მიგვიყვანს კეშმარიტებასთან
მი-გვი-უვანს!..

მდივანი, დიალოგი!..

თანამშრომელნი, დიალოგი!.. დიალოგი!..
დიალოგი!..

აბადმშოფენი, მრგვალი მაგიდის ირგვლივ...
მდივანი, შედეგებს მოგახსენებთ ბატონო
აკადემიკოსო.

აბადმშოფენი, კეთილი, კეთილი, მე დაბო-
ვებთ ჭერჭერობითა.

აკადემიკოსი გადის, ემყოფილი გადის, სახე-
ზეც ეტყობა, მიმოხვრავდაც ეტყობა, ბოლო
სიტყვებსაც პო იმდაგვარად წარმოსთქვამს.

მდივანი, დაშალეთ ეს ხუხულა, დაალაგეთ
ყველაფერი თვთავის ადგილზედა, მდგომარეო-
ბა უმართავი იქნება თუ არ შეასრულეთ, რაც
რო მოგახსენებთ.

ნიბ, ჩვენ დიალოგზე შევთანხმდით.

მდივანი, ერთი მონოლოგი მაინც ურიგო
არ იქნება...

ნიბ, ვერ გაბედავთ!..

მდივანი, ბა, ბა, ბა...

ჯარი შეესევა და დაანგრევს ბარიკადებსა, მიყ-
რის და მოყრის ავადმყოფებსა, ყველას მოჰხე-
დება, ნია, ალბათ რომ ყველაზე მეტი, წივილი,
კივილი, მსხერევა, მტერევა, ოხვრა განწირულ-
თა, ჯარი ჰხარბის გამარჯვებული, დაეწყობა, გა-
დის სიმღერითა: „მირაჯა სტრანა...“ მეზანძრევი
შემოდინა, რეცხავენ თუ რაც მოსარეცხია, ალა-
გებენ თუ რაც შეიძლება დალაგდეს, შლიან
კვალს, ესაა ალბათ რომ მონოლოგი, მთავრდება
მონოლოგი, კვლავ სიმშვიდეა საუადმყოფოში,
მთელს დაწესებულებაში, სიმშვიდე სანატრელი,
აკადემიკოსი ისევ თავის კაბინეტშია, ასისტენტს
უკირავს აკნინული ქაღალდები, აწუდის სათითა-
ოდა, ანთუ პირველად რომ უნდა მიაწოდოს,
გვერდზე გადასდებს.

ასისტენტი, ეს მერე...

ბაბადემიკოსი. მერე?!

ასისტანტი, რიგით ეგრე.

ბაბადემიკოსი. რიგი... რიგი... რიგი... წეს-რიგი პირველყოფილსა!..

ასისტანტი, როგორ გავსწავლით... ჩვენ არ გვაქვს ტექნიკური აპარატი შეგონება. თქვენი შეგონებანი ჩვენი ქვეყნის საფუძველია.

ბაბადემიკოსი. დიდებულია, დიდებულია...

ასისტანტი. დიახ... ეს თქვენი შეხავალი ხატუა კონგრესის გახსნისას.

ბაბადემიკოსი. სახიამოვნოა.

ასისტანტი. ეს თქვენი მოხსენება პლენარულ სხდომაზე.

ბაბადემიკოსი. მშვენიერია.

ასისტანტი. ეს თქვენი სადღეგრძელო ბანკეტი.

ბაბადემიკოსი. დიდებულია.

ასისტანტი. ეს თქვენი სიტუაცია აეროდრომზე, გაცილებიან.

ბაბადემიკოსი. წარმატება.

ასისტანტი. ეს...

ბაბადემიკოსი. მოითმინეთ. მოითმინეთ!.. თქვენი საავადმყოფო უნდა დაფინანსდეს, რომ მოითხოვენ ეგ მატრიაქები უცხოელები, რა იღონებ. ვერ გადაათქმევინებ?

ასისტანტი. ვერა.

ბაბადემიკოსი. როგორ, აქ იწვევთ?!

ასისტანტი. არა. მეოთხე სამართველოს საავადმყოფოში.

ბაბადემიკოსი. აღმაფრთოვანებულია, ყოჩაღ!..

ასისტანტი. ჩვენ ეგ არ შეგვეშლება ბატონო აკადემიკოსო.

ბაბადემიკოსი. არც უნდა შეგეშალოს. თავში კვა იცენ და იმათ ავონ პასუხი. ახლა ეგ...

ასისტანტი. ეს უსიამოვნო რამ გახლავთ ბატონო აკადემიკოსო.

ბაბადემიკოსი. სიამოვნებას უსიამოვნება მოსდევს ხოლმე. ეს ჩვეულებრივი ამბავია. მე არ მეშინიან უსიამოვნებისა. პირიქით: უსიამოვნებანი აღგვაფრთხილებს ახალ-ახალი შეშარბებითა და უარეს უსიამოვნებათა გადახატანად შეგვაშაადებენ. ბრძანეთ. მე გასმენთ. თამამად ბრძანეთ.

ასისტანტი. ეს საჩუკარია.

ბაბადემიკოსი. აღმაფრთოვანებულია, ვის უჩავიან?!

ასისტანტი. მთელს დაწესებულებასა და პირადად...

ბაბადემიკოსი. მეეეე?!. ჰა, ჰა, ჰა... რაო, რას მიჩივიან?!

ასისტანტი. იმას, რომ შიანთ, იმას, რომ სწუთ-რიანთ, იმას, რომ შიშვლები არიან, იმას, რომ დანგრეულია უვლაფერი, დაშლილია, დაღწილია, იმას, რომ არ არსებობს არავითარი რეჟიმი, იმას, რომ არა მკურნალობენ წესიერად, იმას, რომ უხეშად ექცევიან, იმას, რომ წამალი არა აქვთ, არცა აქვთ და არც ექნებათ, რადგან თქვენ აქრობთ, თვენ მიგაქვთ...

ბაბადემიკოსი. მეეე?!

ასისტანტი. აქ ახე წერია.

ბაბადემიკოსი. რად მინდა მე ამათი წამალი? ხად არის წამალი? ვინ გვაძლევს წამლებსა?!. რადღინი ხანია არაფერიც არ მოუტიათ საწულები ცარიელია. რესპუბლიკის ცარიელია. კავშირი ცარიელია, უვლაფერი ცარიელია: მე რას ვაქრობ, რაი მაქვს, ხად მიმაქვს, ხად ჩანდაბიდან მიმაქვს?!

ასისტანტი. აქ ახე წერია.

ბაბადემიკოსი. წერია, წერია, მოხატო წერა-კითხვის უცოდინარობა და ითვალეთ მწერლები. აქ მაინც არ იუვნენ!.. ის იქნება: მერცხლები მუავსო თუ მწერები მუავსო — ის იქნება: მაგრამ როდის დაწერა: როგორ დაწერა: ვის გაატანა?!. (გაცხარებული ჩასძახის აპარატს: მო გითხარით, დედაშის ან შეგხედრეთმეთქი, მო გითხარით, მო გითხარით!.. — პასუხი არ ის-მის, მტუტობა დაავიწყდა; ლილიაკისთვის რა უნდა დაფიქრება თითო, გაახსენდება, დააწვება, შეეპასუვნება მდივანი: გისმენთ!.. ეს აქედანა: მო გითხარით!.. მდივანი: რა მოთხარით?!. — და იფხვალდება გულმოსული აკადემიკოსი, აპარატს გამოსთიშავს). უელას უვლაფერი ავიწყდება, თავისი თავი არა, არა, თავისი თავი არავის ავიწყდება. კარანტინი!.. კარანტინი!.. არც არავინ შემოუშავთ, არც არავინ გაუშავთ.

ბატონი... კარანტინი!.. ვნახოთ ახა კედეს რას გაატარებენ. რეზოლუცია!..

ასისტანტი. „ბატონ აკადემიკოსნ, შესაშფ-მებლად და წომების მისაღებად“, მინისტრი...

ბაბადემიკოსი. კეთილი და პატიოსანი! შევა-მოწმეთ და მივიღოთ წომები.

ამასობაში შემოდის თანამშრომელი თითოდა თუ ორორად თუ როგორცა, აქამდის თითქმის ყველანი შემოვლენ და ახლა იმათ ეკითხება აკადემიკოსი, —

— რა წომებს მივიღებთ?.. რას ვაქმევთ, რას ვასმევთ, რითი შევმოხავთ, ანთუ რითი რას მოვუწყობთ, ანთუ რითი რას გავაკეთებთ, როცა არაფერი არ გავაჩნია, როცა უფასოა მკურნალობა, როცა არაფრის საფასური არ მოგვემოება არც ავადმყოფთათვისა, არც მკურნალთათვისა, რითი, რითი, რითი ნეტავი, რას მოვუშოქმევდებთ?.. მიხატებთ?!

თანამშრომელი. თქვენ უკვე უვლაფერი არ ბრძანეთ.

ბაბადემიკოსი. მე მხოლოდ ვიკითხებ.

თანამშრომელი. ოღონდ ისე, რომ პასუხიც ცხადია, თქვენი ლოგიკა გადაულახავია, მიხატობა თქვენი მკურნალები.

ბაბადემიკოსი. მაგრამ წომები მაინც უნდა მივიღოთ.

თანამშრომელი. წომები... წომები... წომები... წომები მაინც უნდა მივიღოთ.

ბაბადემიკოსი. წომები... დიახ, დიახ, წომები... თქვენ თავი ვერ გაართვით.

პროფესორი. ვერ გავართვი თავი. ვეცდები...

ბაბადემიკოსი. ეშარა თქვენი ცდები, ამოცდები, ეშარა... ქალბატონო ვალდა!..

წინ წამოდგება ქალბატონი ვალდა, აქამდის

გი ირწმუნება, გივი აბა ვარო, დავობს ზოგი, არავენ არაიკის არაფერს უჭერის, ლექსს ამბობს ზოგი. ერთი ვითომ ოფელიაცაა, კიდევ ერთი თუ კიდევ სხვანი სხვა ვინმეებადაც რომ გარდაქმნილან. ერთი თვადიყრდაც დამდეგა და იხეყება. დელამიწა დამადგით ფეხებზედლო, კარგად ვერა ბრუნავს და მე უფრო კარგად დავაბრუნებო, ზოგი... ვერც ჩამოთვლი უცნაურობებსა. ოღონდ ესაა რომ ნია მიკუნჭულა კეთხეშია, ისე რომ არ უნდა ვინმე ამჩნევდეს, წერს. წერს — და ისმის, რასაც რომ წერს. —

ნია. ეს სიკვდილია. არა, სიკვდილზე უარესია. ცოცხლობრივ სიკვდილი ალბათ ეს არის. საშინელებაა. საშინელებაა. მე აქედან გახვლა აღარ მიწერია. იცოდნენ ჩემმა მტრებმა, სადაც რომ მაგდებდნენ, მე ამით ვერაფერს ვერ დავუმტკიცებ. ვერ დავუმტკიცებ, რომ გივი არა ვარ. აგერ ისეიგი მის იმსვე ამტკიცებენ, გივიც არა ვართო. ისინი იცნობს. ხითხითებენ ქალებიანა, გარეგნულად მოილუშებიან, წყრებიან, ცხარობენ, სად გაგონილა, ან სადა თქმულა, აქ გივის რა უნდაო. არა, მე ამით ვერაფერს ვერ დავუმტკიცებ. გარეთ ვერ დავუმტკიცებ ვერავს ვერაფერი, აქედან გარეთაც აღარაინ მიშვებს. პროფესორის ახლოს აღარ გვაკარებენ. ქალბატონი ვალიდა გავკისხება უმაღლეს განმგებლად და იმის ცინიზმს, იმის სისასტიკეს უნდა შევეწირო. ესა უოფილა ბედისწერა ჩემი და აღსაბრუნელიც ალბათ აქვეა სადმე. ალბათ დიდხანს არც მალოდინებს. ღმერთო რა შეგცოდენი. ღმერთო რა დავაშავეი. სად შევცდი?.. ეგება ზედმეტად არ უნდა გავცხადებულაიყვი?.. მაგრამ ხადამდის შევიძლება მოითმინოს ადამიანმა?.. სად შევცდი?.. როდის შევცდი?.. ეგება ჩემს რაიონში არ უნდა დავბრუნებულაიყვი?.. ქალაქში ყველაფერი აშკარად არა ჩანს. არა ჩანს. ქალაქში როგორ დავინახავდი: თითო სული ძროხაა რომ შერჩენია ოქახსა, იმსაც თუ როგორ ართმევენ, ხორცის ჩაბარების გეგმა რომ შევარულონ, როგორ დავინახავდი?.. ვერც დავინახავდი და ვერც ვერაფერს დავწერდი, ვერც ვიტყუდი ვერაფერსა და არც არაინ გამოიწერებოდა, არც არავის შევებუბოდი, — არა, არა, არა — ყველაფერი ჩავივლიდა უჩემოდ, ჩემს გაუგებრად; მე რომ არ მალეულებდა ისე, ჩავივლიდა, გადაიყვანა, როგორც რომ გარდასულა უსამართლობა სხვა მრავალი, აქ შევცდი?.. რა ბედნიერები არიან ჩემი უნივერსიტეტის ამხანაგები; რა ბედნიერი წიგნები გამოცეს, რა ბედნიერი სატელევიზიო გადაცემებით ისახელეს თავი!.. მე მათზე უკეთესადა ვწერდი, უფრო მეტად შემეძლო განცდიო სიხარულისა და გამოხატვაც ბევრად უკეთესად შემეძლო. არც ტკივლები გამომიხატავს ნაკლები სიმძაფრითა, და ასე უფრობლად ამიტომაც შექცევინ ბატონები ამა ქვეყნისა, ბატონები, ბატონები, რომ ყველაფერი იცვლება ამ ქვეყნადა. ბატონო რომ არ იცვლება, ბატონები რომ არ იცვლებიან, უფლობელია რომ არ იცვლება. არც ბრძოლა ცხრება ბატონობის წინააღმდეგ. მაგრამ მე რად შევჩაჩი ახე მარ-

ტოდმარტო?.. მართლა მართო ვარ?.. აქამდის რატომ არავინ მოვიკითხე?.. ახლა ვალა ჩემვდე, აქ სად ჩავვარდი, ამ გოგონებში, როგორ, როგორ, როგორ დავადწიო თავი?.. თუთუთუთუთუთუ. ქალბატონ ვალიდას ვერ გადავუჩრები: ანთუ ამა მოკვლევირებს ჩემს თავსა; ან არა და, ცოცხლობრივ შემეძაბს. რა გეხლი აქვს თავალებში, როგორა ხითხითებს!.. სხვა რომ არაფერი, ეს ხითხითი მომსახბს; არა, უნდა გავუძლო. უნდა გავუძლო!.. რამდენს გავუძლებ?.. სად შევცდი?.. ეგება ლენისი ბიუსტი არ უნდა მესჩოლა რაიკომის მდივნისათვისა?.. ეგება რომ ვერ მოვახედდრე საფეთქელშია და სული არ გავადებინე, იმისი ბრალია აქ რომ მოვხვდი?.. ეგება!.. ეგება!.. მართლაც რომ, მაშინ ცხებში მოვხვდებოდი და მგონია, რომ იქ უკეთესი იქნებოდა, ამაზე უკეთესი. იქ სასწელია; რაც უნდა იყოს, აქ ეს რა არის, ღმერთი ჩემო, აქ ეს რა არის, სად შემომავლეს?.. უნდა მომხვედრებინა საფეთქელშია, უნდა მომხვედრებინა!.. იქნებოდა ძიება, იქნებოდა სახამართლო, იქ ვიტყუდი ყველაფერსა, თავით ბოლომდის წავიკითხავდი ჩემს ვრცელ ნარკვევსა თუ რა უბედურ დღეში ჩავარდნილა ქართული სოფელი, როგორ იღუპება ქართული სოფელი და როგორ იღუპება საქართველი, წავიკითხავდი, წავიკითხავდი. ეგები: ხალხს ვინ დაახწრებდა?.. ხოლო ყრუ სახამართლოს უკითხე, რაც გინდა. უკითხე, დაურუვდა ქვეყანა და უსამართლობა პარასმებს ღავამაწვეტილი... ვწერ, თითქმის გულს ვიოხებ. მაგრამ ვინ შემბარჩენს, — მოახებენ, მომარავენ, და: მიხტევენ?.. ქალბატონი ვალიდა... მგონია, ისა რომ აქეზებს, მგონია და მართალიც უნდა ვიყუე, რა უნდა, რას მერჩის, ეს რალა გადაშედებია?.. არც სხვებისათვისა ანგელოზი, ოღონდ მე მაინც ისე ამომილო თვალშია, ვერ დაცხრება, ვიდრე არ გაზრდეს, სად შევცდი?.. ეგება არ უნდა გამოვსულიყავი ვთა-ფშაველას ზეიმზედა?.. მაგრამ ისე მიხლოდა იქ გამოსვლა, ისე, ისე!.. თანაც როგორღაც ისე წავიწიე, მიკროფონთან რომ აღმოვჩნდი მოხერხებულადა, და სწორედ იმ ორატორის მერე, რომ ტრაბახობდა: ვთა რომ ახლა ცოცხალი იყოს; ბედნიერებისა; გან იტრებდლო, მწარედ იტრებდამეთქი, ცე, რისისხობ ცრემლით იტრებდამეთქი; — ჩავძახებ მაშნვე, რომ არც განმირახავს; ჩავძახებ ისე, — რომანოვების ტახტს ის დღე არ დაუყრა, რა საქართველოსათვისა, რაც სოციალისტურმა კრებლმა დააუარაბეთქი. — ჩავძახებ და მერც ყელარაფრია ჩავძახებ, მერე მხოლოდ ვკირვეულობდი: გამოვივითმეთქი, რომ ჩამომართიეს სცენიდან, რომ გამომართიეს ხალხიდანა, ჩემი წივილი-კივილიც რომ აღარ გასმოდა მჭულუნი ხიმღერებსა და ცეკვებშია, ცხრალაზე რომ გააჩაღებს არ უნდა მეთქვა?.. სად შევცდი, სად ვერ გავუგე თუ რას ჩავდიოდი, სად ვერ მიხვდი თუ როგორა სჭოდა?.. აქ სად ამოვყავი თავი?.. და აი შეიძლება, რომ ქალბატონი ვალიდაც დამაცხრებს. აი, აი, აი...

დანახვით ვერ დაინახავს, ზურგიდან ეპარება

ქალბატონი ვალიდაი, ეპარება და არც დააცხრება, დაიხრება, დაიხრდება და აღმოიკვეთს ოდნავე წამღერებითა, —

ქალბატონი ვალიდაი. ციხეს ვუი ეგზომ მაღალსა, ორბი ვერ შემოსწვდებიან...

ნიბა. ახ... ქალბატონო ვალიდაი...

ქალბატონი ვალიდაი, წიგნი საუყარელსა თანა მიწერილი... მომეცით!..

ნიბა. ისე... ჩემთვის... არაფერია.

ქალბატონი ვალიდაი. არაფერი არაფერია.

ხოლო თავზარდაცემული დადის ბატონი აკადემიკოსი ამდენი საჩივრებითა.

ნიბა. იხს საჩივრები არ გახლავთ: თხოვნა, ვედრება. უკეთესი პირობები რო შეეკმნას ამ უხედიურ ადამიანებსა.

ქალბატონი ვალიდაი. მა, მა, მა... შენც ვინმე გეცოდება?

ნიბა. მე ჯერა მაინცა მაქვს.

ქალბატონი ვალიდაი. ჭკვიანი ადამიანი აქ არ მომხდებოდა.

ნიბა. თქვენც აქა ბრძანდებით ქალბატონო ვალიდაი.

ქალბატონი ვალიდაი. მე თქვენს მოსაქვია-ნებლად გახლავართ აქა.

ნიბა. კეთილშინილო პირობებია, ოღონდ მე არ მესაჭიროება, მე ნუ დამამადლით ნურაფერსა არ მესაჭიროება!..

ქალბატონი ვალიდაი. ეგრეც უნდა გეგონოთ, პირველი ნიშანიც ეგა ავადმყოფობისა. მიზოდეთ!..

ნიბა. არაფერიამეთქი.

ქალბატონი ვალიდაი. კედლის გაზეთის რედაქტორად დაგნიშნავთ.

ნიბა. გამადლობთ!.. არა ვარ მაგ პატივის ღირსი.

ქალბატონი ვალიდაი. თქვენთან შეთანხმება შეუდგებილია. რატომ ხართ ასეთი კერპი?!

ნიბა. მე მხოლოდ მართალი ადამიანი ვარ.

ქალბატონი ვალიდაი. სიყვარულშიც ასეთი ბრძანდებით?..

ნიბა. მართალი..

ქალბატონი ვალიდაი. კერპი..

ნიბა. ჭერ არც არავინ არა მუყარებია...

ქალბატონი ვალიდაი. არც პროფესორი?..

ნიბა. ქალბატონო ვალიდაი..

ქალბატონი ვალიდაი. სიყვარულსა მალვა უნდა, ვითა ციხესა ნაპარავსა, მალვა უნდა, მალვა უნდა... განაგრძეთ, განაგრძეთ, ნუ მომცემთ, განაგრძეთ, მე მაინც დაგნიშნავთ კედლის გაზეთის რედაქტორად. ახა თქვენ იცით თუ როგორ გაგვამართებთ, ბატონი აკადემიკოსი მაინც დაინდეთ.

ნიბა. დამეხსენით!..

ქალბატონი ვალიდაი. შეაწუხეს ქალბატონი, შემოქმედებითი წვის პროცესშია.. ჩხაპნუთ ძვირფასო, ჩხაპნუთ, სწორედ ეგ ჩხაპნა მოგიღებთ ბოლოსა.

ნიბა. მეც მაგას ვნატრობ.

ქალბატონი ვალიდაი. ეგება დიდხანსაც არ დაგვირდეთ ღირსნი.

ნიბა. გისმინოთ ღმერთმა...

ბოლო სიტყვები ხმაურში შთაინთქმება, თობლივ ხმაურშია, აივულ ლაპარაკსა, სიმღერასა თუ რაღაც ამგვარებში მსმენელს მანამდის ჩადაღებულიყო: აიწევს, აიწევს, და შეკვეთებს ქალბატონი ვალიდაი, — დაიწევს ისევე: აიწევს და დაიწევს, აიწევს და დაიწევს. ორნი მიაშურებენ ქალბატონ ვალიდას: ერთი ოფელიაზე შეშლილა, მეორე კორდელიაზე.

„მორდეშლია“. ოჰ, რა დიდებულ ჭკვა-გონებას ეწია ბნელი! სახალისი თვალსა, ენა-მკერდსა, ვაჟ-კაცობის სრულს, იმედსა და ვარდს ამ მშვენიერს სახელმწიფოსი, სამაგალითის წყნობის და უოფა-კვეთისთვის! დამეზო იგი და მე უნდა უოფლად ბედკრული მას ვუყურებდე, მას სულ-გრძელს და გონება-მაღალს, ვისგან თაფლივით საამური აღქმა მსმენოდა, ეხლა მთელიერალს გაბზარულის წარისა მზავსდა, შეუდარებელს კოკოს დაშვარალს სიგეის ქარით, ვაი ჩემს უოფას, რას ვხედავდი და აწ რას ვხედავდი!

ქალბატონი ვალიდაი. ოოოო... ჩემო ოფელია, რა მიხარიათ რო ასე კარგად გახედავი. ცოტაც და მალე რუსთაველის თეატრი მიგიწვევს. მე მოვალ დიდი თაიგულით შენს პრემიერაზე. შენს ყოველ გამაჩენაზე თაიგულს შევსტუორცნი, ტაშს დავცხებ და ავყოლიებ პარტერს, ბენუარებს, იარუსებს მთლად გავაგივებ... ჩემო ოფელია, ჩემო ძვირფასო!..

„მორდეშლია“. იგი ყოფილა, სწორედ იგი! იგი უნახავთ, გაგიფებული დარბის თურმე ეთი ღელვა ზღვისა, დარბის და მღერის მაღალის ხმით, ყვირის, იძახის. მოუკრეფია ბალახები, მინდვრის ყვავილი, კინკაპი, მღოფი, შხამბალახა, უოლო, ქიოტა, ყაჯარო და სხვა ღვარძლ-ბალახნი ყანის მჩაგრავნი და უოველი ეს გვირგვინსავით ჩაუწნავს თმაში, ეხლაც გაგზავნით მთელი დასტა ქარისა კაცთა, მინდვრები ყველგან დაიარონ, ყველგან მონახონ და ნახვის უშალ მოყვანოს იგი ჩემთანა, ნეტა ძალუძს კი კაცთა ცოდნას, მეცნიერებას, რომ შერყურნოს მის გონება კვლავ ალადგინოს?! ოღონდ გაკუთნოს იგი ვინმე, ოღონდ ეგ შესძლოს და თუნდ ყველაფერს მას დავეთმობ, რის პატრონიც ვარ.

ქალბატონი ვალიდაი. ოოოო... კორდელია ჩემო ძვირფასო. მომიხბლოვდი, ჩუმიად გეტუვი: შენთვის ახალ დავმას ამზადებენ. შენ იმითან რეპერტოვიზე არც დაგვიტოვებ, აქედანვე პირდაპირ სცენაზედ შეხვალ. ოღონდ რად გინდა ეს ამხელა მონოლოგი ზეპირად რო დაგისწავლია, იქ მო ორ სიტყვასაც არ გათქმევინებენ?!

„მორდეშლია“. ვინ დამიშლის?!

ქალბატონი ვალიდაი. რეჟისორები!..

„მორდეშლია“. მე რეჟისორი არა მქირდება.

ქალბატონი ვალიდაი. არა, არა, რალა თქმა უნდა.

„მორდეშლია“. მო მობრძანდებით ჩემს პრემიერაზე?..

ქალბატონი ვალიდაი. აუცილებლად!..

„მორდეშლია“. უფრო დიდი თაიგულითა...

„ოფელია“. არა, ჩემთან უფრო დიდითა..

„პორდელია“. ჩემთან უფრო...

„ოფელია“. არა, ჩემთანა..

პალბატონი პალიდა. თქვენ ახლა მეტოქეობა აღარას გარგაით. უკვე წაგართვეს თქვენი პროფესორი. გამოჩნდა აქ ისეთი წადოქარი, უცებ რო თავბრუ დაახვია, გულში ჩაიხვია, თვითონაც დაიბრუნა იმის გულში და დაიხკუთრა ხამულდამოდა. ბატონ პროფესორს თქვენს პრემიერაზედაც არ გამოუშვებ. იცოდეთ აქედანვე, შეეჩვიეთ აქედანვე, მერე რო უცებ გული არ გატკინოთ. შეეჩვიეთ და დაშვიდებულნი გადით სენაზედა, დაივიწყეთ... დაივიწყეთ, რა იყო... იმას უკვე აღარ ახსოვხართ.

„ოფელია“. ვერ დავიწყებ, ნუ ეცდებით, რო დამარწმუნოთ.

პალბატონი პალიდა. არ ვეცდები. თქვენვე დაინახეთ, მე გირჩევთ, რო მშვიდად გადაიტანოთ.

„პორდელია“. კარგი რჩევაა, ოფელია ჩემო ძვირფასო. ეს აქამდისაც უნდა გცოდნოდა: ის მე მეუფუნის.

„ოფელია“. მე შენ თვალეხს ამოგჩიქნი..

„პორდელია“. აბა ერთი ფეხი წამოადგი..

პალბატონი პალიდა. მოიცათ, მოიცათ, თქვენ ერთმანეთს დაახახირებთ და წადოქარი გაიხარებთ.

„ოფელია“. აბა წადოქარი?..

„პორდელია“. ხად არის წადოქარი?..

პალბატონი პალიდა. ეგერა.. წერს, წერს და ამერიკის პრეზიდენტსაც რო მოჰპობლავს. გირჩევთ, არ შეპბედოთ არაფერი. მოეფერეთ. მოუაღერეთ... წამლებიც მაგან ჩაივლო ხელში, უცხოური წამლები, თქვენ რო აღარ შეგბვდეთ, მაგის ხელშია. ბატონმა აკადემიკოსმაც დაჰქარგა უფლება, წადოქარი წადოქარია, პირდაპირ მაგასთან მოაქვთ, მოეფერეთ. მოუაღერებთ თუ გინდათ, რო თქვენც გარგუნოთ... თუ არა და... თუ არა და... მოეფერეთ... მოუაღერებთ...

და ამით დაეხსნება. მიუბრუნდება სხვებს: უტევს, ფეხებს უტყაპუნებს, კისერში წაუთაქებს. ისობს თავის თანამშრომლებსა. განლაგდებიან ისინიც სველსველი დაგრებილი ზეწრებითა. აისუსებიან ავადმყოფები. და დანავარდობს ქალბატონი ვალიდია, შიშის ზარსა სცემს. ვიღაც წივის მაინც. ვიღაც მიიწევს მაინც. დააშოშმინებენ. ამასობაში „ოფელია“ და „კორდელია“ რვეულს წაჰგლეჯენ ნიასა, მერე ერთმანეთს აღარ აცდიან.

„ოფელია“, ხელი გაუშვი.

„პორდელია“, შენ თვითონ გაუშვი.

„ოფელია“, ჩემია..

„პორდელია“, შავი ქვაა შენი!..

„ოფელია“, შავი ქვაც შენია და შავი ნაცარიცა.

„პორდელია“, მოკლავს!..

„ოფელია“, ჩემ ფეხებს მოკლავს...

ნია ჯერ დაიბნევა, თვალეზზე აიფარებს ხელეზს, არ იცის თუ რა იღონოს. მერე აფხეთება

ერთბაშად, ეძგერება ორივესა. ერთს აქვთ მკვდებს, მეორეს იქითა. რვეულს ჩაივლებს ხელში. მერე გარბის. სად გაიქცევა? მაგრამ მკვდრები კარს მიაწყდება, ფანჯრების რაფები მკვდრების კართან გადაეღობებიან. რაფებიდან ჩამოათრევენ დანარჩენი ავადმყოფები. „ოფელიას“ და „კორდელიას“ ბრძანებდა რო აწყვებიან და ადვილადაც აწყვებიან.

„ოფელია“, დაიჭირეთ!..

„პორდელია“, არ გაუშვათ!..

„ოფელია“, რვეული... რვეული... რვეული წაართვით!..

„პორდელია“, არ დახიოთ. წადოქრული შელოცვანია. რასაც ინატრებთ, აგისრულდებათ.

„ოფელია“, წამლები.. წამლები.. მაგასა ბქონია. არ შეარჩინოთ არაფერი. დააყრევინეთ!..

ჰყვირიან და ერევიან ორომტრიალშიცა რალა თქმა უნდა. ნია ერთია. ყველა დანარჩენი ერთადაა. ნია იბრძვის. აღარ განირჩევა იმთავითა. უფრო მეტადაც გაიკოფდება. უფრო მეტსაც ატყენს, აყვირებს, მაგრამ დასჯახიან ბოლოსა რალა თქმა უნდა. ცხარე ქილილში თუ რამე გაისძის, მომეტებულად ალბათ ეს გაისძის: წამალი.. წამალი!.. წამლები!.. გვიშველეთ!.. გაგვიშვით!.. გაგვიშვით!.. დაჰკა!.. არ გაუშვას!.. გვიშველეთ!.. წამალი.. — ქალბატონი ვალიდა იცდის, მისი თანამშემწეიცა. მერელა ჩაერევიან. მიფანტროფანტავენ ავადმყოფთა. ნია გდია დაბევილი, დაისხლიანებული, შემოფხრეწილი. განძრევს აღარ შეუძლიან, რვეული ქალბატონი ვალიდას ხელთაა. ფურცლავს და ქირქილებს. ფეხის წვერს ურტყავს დაგდებულ სხეულსა. ზედაც შესდგება და ქირქილებს ისე.

პალბატონი პალიდა, მე ჩემს სიტუვას უკან არ წავიდებ; უხათოოდ დაგნიშნავ კედლის გაჭეთის რედაქტორადა. ეს არაფერია. ხდება ხოლმე. ეს გავლენას არ შეგვილახავს. პირიქით. პირიქით!.. ამაღლება შენი ავტორიტეტი. აქ პოეტიც ბევრია, ყველანი მხარში ამოგიდგებიან ახლა მარტო ხარ, მაშინ მარტო აღარ იქნები. დაგნიშნავ, ანთუ გჯეროდეს, რო უკვე რედაქტორი ხარ და აბა შენ იცი თუ როგორ გაგვანარებ წამოაჩინე უქეთები რაც გაგვარჩინა და თუ ნაკლი გვქვას. — უნალო ვინ არის, ანთუ ვინ არის, რო ნაქლს ვერა მხედავდეს?!.. ნაკლი ნაკლია, ღირსება ღირსებაა. რედაქტორმა ეს უნდა იცოდეს. გეცოდნება კიდევაცა. ხოლო ეს... ეს არაფერია. ეს ერთი და ხხვა ათახიო. არაფერია!.. მე, პა, პა... „ერთადერთი პირივნება: ვინც შეიძლება, რო დადამიწოდა დაგელაპარაკოს: ეს არის პროფესორი...“ პა, პა, პა... „ოფელია“!.. „კორდელია“!.. აბა, ნახეთ თუ არა გჯერათ! „ერთადერთი პირივნება... ეს არის პროფესორი...“

„ოფელია“ და „კორდელია“ ამოუდგებიან აქეთიქითა ქალბატონ ვალიდასა, შესდგებიან ნიასა ისიხიცა ფეხითა და ზითითებენ.

„ოფელია“, ერთადერთი... პროფესორი... პი, პი, პი...

„პორდელია“, ეგაც შენა, პი, პი...

ქალბატონი ვალიდა კონფერენციას მოახსენებდა თუ რა წესრიგი დამყარდა მისდამი რწმუნებულ პალატასა თუ განყოფილებაში: შეიძლება ასე ხდებოდეს დირექტორისავე კაბინეტში, ანთუ ღიდ დარბაზშია: აქ მთავარი მიხეც ისაა: ყველაფერი რო ბზინავს, არ შეედრება ავადმყოფთა სადგომებსა რალა თქმა უნდა. და მოახსენებს ერთისიტყვითა, —

პალბატონი პალიდა. მერცხალი დამშვიდდა და პალატაც დამშვიდა, ჩვენ ამისათვის მივწართეთ სრულიად უბრალო საშუალებასა: მერცხალს შევთავაზეთ კედლის გაზეთის რედაქტორება. მერცხალის ავადმყოფობა წერისგანაა, ზოგი ავტორის მიხედვით. — აღარ ვახახლებ, რადგან თქვენთვის არგად ცნობილი გახლავან ეს ავტორები, — დიას, მათი მიხედვით: ჩვენ საერთოდ უნდა დაგვევიწყებინა მისთვის წერა-კითხვა და სათანადო შედეგაც ამით მივაღწევდით. მაგრამ ეს მეთოდი ჩვენ აქ საიმედოდ არ გვეჩვენა, ჩვენ საპირისპირო გზა ავირჩიეთ. შეიძლოა ეს სარისკოც გახლდათ. მაგრამ ჩვენ საიმედოდ არ გვეჩვენებოდა არცერთი აქამდის ცნობილი საშუალება. რადგან სრულიად სხვით: ფართოდ მოვლენასთან გვექონდა საქმე. კმაყოფილებით უნდა განვცახლო. ჩვენმა ექსპერიმენტმა, თუნდაც სარისკო ექსპერიმენტმა, სასურველი შედეგი მოგვცა: ავადმყოფი დამშვიდდა, პალატა დამშვიდდა, განყოფილება დამშვიდდა, რედაქტორმა გარს შემოიკრიბა პოეტები, პუბლიცისტები, მხატვრები, რომელთაც აიყოლიეს ყველა დანარჩენი. ანთუ თვითანთი გავლენის ქვეშ მოაკიცეს ისინი, რადგან ისინი, ის დანარჩენნი, არც ისე ბევრნიდა არიან პალატაში, პოეტები, მხატვრები, პუბლიცისტები თუ პოლიტიკოსები სკარბობენ. მუსიკოს-მომღერლები და მოცეკვავეები ზო მანამდის გაერთიანდნენ, — ამაში სათანადო ღვაწლი მიუძღვის ბატონ პროფესორს, ზე მართალია, ოღონდ ახლა ისინიც კედლის გაზეთის იდივით არიან შეპყრობილნი, ჩვენ შეგვიძლიან იმედი ვიკონოთ, რომ ეს სიმშვიდე არ არის დროებითი, რო ეს ჩვენი მეთოდის, ჩვენი ექსპერიმენტის საიმედოებას ადასტურებს. ჩვენ ამაში ხელი შეგვიწყო ბატონ ავადმყოფის დაუცხრომელი ზრუნვითა და მცდელობით მიღებულმა ცოდნამ და გამოცდილებამ რალა თქმა უნდა, ბოლო ამ შემთხვევაში განსაკუთრებულად უნდა აღინიშნოს მის მიერ დროულად მიღებული გადაწყვეტილება კარანტინის შესახებ, ჩვენ უამისოდ, დაბეჭთებით ითქმის, წარმატებას ვერ მივაღწევდით. გამოშლარავთ აქედან, ჩვენ გვინდა გასხოვოთ, მოგვცეთ უფლება გამოვაცხადოთ შინაგანი კარანტინიცა: ჩვენი პალატა რო მოექცეს სრულს იზოლაციაში. ეს აქნება დროებითი ღონისძიება რალა თქმა უნდა, ჩვენ ამასობაში მეცნიერულად დავამუშავებთ ექსპერიმენტით მიღებულ შედეგებს.

პალბატონი. მართებული მოთხოვნა გახლავთ.

თანამშრომელი. ყოვლად მართებული...

ჩვენ ყოველთვისა გვექონდა ქალბატონ ვალიდას იმედი, მაგრამ ამერად მისი შედეგი განსაკუთრებულად დამაფიქრებელია.

პალბატონი. იფიქროს!.. მოამზადდეს მთავრება, მოამზადოს რამდენიმე მოხსენება სამეცნიერო კონფერენციისათვის. ეს ჩვენთან. ერთი თუ ორი საერთაშორისო ასპარეზზედაც გავიტანოთ, როგორია?..

თანამშრომელი. დიდებული!.. მაგრამ რალა ერთი თუ ორი?.. სამი!.. ოთხი!.. ხუთი!.. ექვსი!..

პალბატონი. რამდენიც ენებოთ. ნუ შევლუდავთ რალა თქმა უნდა. არც არახოდეს არავინაც არ შეგვიზღუდა, ჩვენ საჭაროობასა და დემოკრატიზმს ვიცავდით ყოველთვისა. ვიცავდით და დავიცავთ: აქ ჩვენ არავისგან არაფერი არ გვესწავლება.

თანამშრომელი. თქვენის წყალობითა, ბატონო ავადმყოფო: ჩვენ გარდაქმნა გარდაქმნამდის დავიწყეთ და გარდაქმნამდის გარდმოქმნა. საც მოვასწრებთ.

პალბატონი პალიდა. თქვენის წყალობით ბატონო ავადმყოფო!.. თქვენი თეორიის განმტკიცებისათვის, თქვენის სწავლების მიხედვით რალა თქმა უნდა, ჩვენ ერთ მაგალითსაც წავაწყდით. ეს შეებება პარალელური ხაზების კვეთის თეორიას.

პალბატონი. საგულისხმოა!.. საგულისხმოა!..

პალბატონი პალიდა. თქვენ იცნობთ „ოფელიას“ და „კორდელიას“...

პალბატონი. ყველანი. ყველანი...

თანამშრომელი. ვიცნობთ. ვიცნობთ...

პალბატონი პალიდა. ორივე გატაცებულია როლით, ორივე გატაცებულია სიყვარულით.

პალბატონი. პარალელურია. მაგრამ კვეთი?.. აქ მთავარია სწორედ კვეთი, თორემ ისე ყველა ყველამ პარალელია: ყველა მიეკანება სწორი ხაზითა, არც აქეთ, არც იქითა, — სწორი ხაზითა, კვეთი მიჩვენეთ.

პალბატონი პალიდა. ბატონი პროფესორი...

პალბატონი. ბატონო?!

თანამშრომელი. ვერ გავიგეთ...

პალბატონი პალიდა. აღარც მაშეღიო, აღარც ლირიო, აღარც შექსპირიო, ბატონი პროფესორის მეტი აღარავინ აგონდებათ. ბოლოდროინდელი აურზაური სწორედ ამას მოჰყვა ოღონდ მხედველობაშია მისაღები, რო კვეთში შემოიღის მესამე პარალელიცა: მერცხალი...

პროფესორი. ეს... ეს... ეს ყველაფერი... როგორ გიფიქრათ: ფანტაზია გახლავთ.

პალბატონი. თქვენ მოითმენეთ.

პალბატონი პალიდა. რა თქმა უნდა!.. ეს იმათი ფანტაზიაა, იმათი, იმათი, მთავარი ისაა, ჩვენ აქ საქმე გვაქვს პარალელობთან...

პალბატონი. კვეთთან!.. კვეთთან!.. მთავარი ეს გახლავთ, არ უნდა დაგვაფიწყდეს მთავარი. თუ მთავარი დაგვაფიწყდა, გაუაღლებია ყველა თეორია: არ დაგეშართოთ ისე, რო ჩემი

წინაწარ ნუთუ!.. შეიძლება ეშმაკმა დაგვანახოს.
ბალბატონი პალშია. თქვენი სიტუცა და
საქმე ერთია.

თანამშრომელინი, თქვენი სიტუცა და საქმე
ერთია.

და არ ეშვებიან, ულოცავენ, ეგება რა ვაშაც
შემოსაბონ. ტაში დასცბონ. ხელის ჩამორთმე-
ვით პო ყველა ჩამორთმევს ხელსა. პროფე-
სორს განიპირებს ქალბატონი ვალიდა. —

ბალბატონი პალშია. ერთხელაც იქნება მი-
გზავდებათ ბატონი აკადემიკოსი, ერთხელაც იქ-
ნება მწარედ გადაცნობით. თქვენ მას დასცნობთ.

ბროშეისორი, ის თვითონ დაგვცნობს მეცა და
ჩვენ ყველასა, დაგვცნობს, ახუჩად გვაცნობს.
ბალბატონი პალშია. მე მაინც გაფრთხი-
ლებთ.

ბროშეისორი, გმადლობთ ქალბატონო ვალი-
და, თვენ დიდად გულყეთილი ბრძანდებით.

ბალბატონი პალშია. გავიცნობთ?..

ბროშეისორი, როგორც გვენობთ?

ნისა შიშვილობა გამოუცხადებია. მიმჭდარა
კუთხეში, მისავათებულა. წარწერებია გამოკრუ-
ლი: „ეცხადებ შიშვილობას“, „მოვიტოვო: ადა-
მიანურ მოპყრობას, სათანადო სამედიცინო გა-
მოყვლევის, განთავისუფლებას“. თავისდასტრია:
ლებენ „ოფელია“ და „კორდელია“: ანთუ აღარ
ახსოვთ თუ როგორ მოექცნენ, ანთუ შერიგე-
ბულან, ანთუ მხოლოდ თავიანთი თავი ახსოვთ.

„კორდელია“, დიდებულებას თქვენას ერთს
ვთხოვ: თუმც ენა ჩემი არ არის გაქვსილ და
გაპოხილ პირფრებობითა და ვრჩევობ ქერედ საქ-
მე იყოს და მერე სიტუცა. — მაგრამ მაინც
გთხოვთ აღიაროთ, ჩემი ზღმწიფევი, რომე მი-
წერი თქვენის წყრომის და გულის აურის არ
არის არცა ბიწიერი ქცევა რამ ჩემი, არცა კა-
ცის კვლა: ავსულობა, ნამუსდამზობა, არც ქალ-
წულების ჩემის რითმე შეურაცხუფა და არცა
სხვაი სამარცხვინო რამ საქციელი, — არა, არც
ერთი საზოგადო უწინდებობა ვერ გახედავს
ჩემს უფაქცევას მისდუბის რამე. თუმც რაც
მაქლია, მე იმით ვარ მხოლოდ მდიდარი, მაგ-
რამ ეგ ნაკლი მე გამიხდა წყრომის მიწეზად:
მე არ მაქვს თვალნი მათხოვარნი და ენა მლიქ-
ვნი...

ნიბ. მე არ მაქვს თვალნი მათხოვარნი და
ენა მლიქვნე და ნაკლი ესე მე გამიხდა წყრო-
მის მიწეზად...

„კორდელია“, როგორია?..

ნიბ. დიდებულიი...

„კორდელია“, და მაინც არ მიწვევენ რუს-
თაველის თეატრში.

ნიბ. შენდა აკლიხარ... ნუ გჭერა, ნუ იმედო-
ვნე, გამოეთხოვე ამაო რწმენას. შენ მხოლოდ
ევა გტყვი, ამაო რწმენას რო აუტანხარ.

„კორდელია“, აქ მარწმუნებენ, უხათუოდ
მიგწვევენო.

ნიბ. აქ მხოლოდ ცრუობენ. აქ ყველა თავ-
დადევნასა ღამობს თავისი გახაჭირისაგან და
სიცრუით იწორებს ყველას თავიდანა. ყველა
ერთიმეორეს გაურობს და მაინც ერთადეა ყველა

შეურილი. ყველას ყველა სძულს და მაინც ერთი-
მეორეს ეხლება, რო ისევ მალე მოსწდნენ. ში-
შორდნენ, ხოლო ცოტა თუ დაახანებენ, ერთ-
რელამ შეასდნენ ერთმანეთსა, მოსახიფტება-
ნეთი: რო აღარავინ აღარ გადარჩეს ქვეყანა და იმ
ერთის გარდა, თვითონ რო ბრძანდება, უღმო-
ბელთა უფრო შმაგი არც გაგონილა. თვით ვე-
ლურობის ხანა ბევრად ღმობიერი მოგჩვენე-
ბა. შეუდლებულა სიხარბე და ღალატი...

„კორდელია“, მადლობელი ვარ! ნუ წუნ-
დებით ბურგუნდთ მთავარო. მას, ვისაც გულში
ბჭოდა მხოლოდ მზითვისა შვენა, თვით კორდე-
ლიაც თავის დღეში ქმრად არ იწოდებენ.

ნიბ. უჩაღ „კორდელია“!.. აი რა კარგად გა-
გეგება ყველაფერი, კარგი გოგო ხარ!..

„ოფელია“, მერე?..

ნიბ. შენც უხათუოდა!.. ერთი მეორეზე უკე-
თესი ზაბთ და ორივე ერთად ყველაზე საუკე-
თესო...

„ოფელია“, მე ჩემს ოთახში საკერავსა ვუ-
ჩქე, ვერავადი, ამ დროს იქ მამლეტ შემოვარდა
გულ-გაღვილი, თავზედაც კული არ ეხურა და
გაშურული წინდები ფეხის ქუსლებამდე ძირს
ჩაბეწოდა; იმის პერანგის ფერი ედო იმის სა-
ხესაც. მუხლებს ერთმანეთს ცახცახითა ახლიდა
იგი და ის ცუდად, შესაბარალისად იურებოდა,
თითქოს ეს არის მოსულაო ქოჯოხეთიდან და
აპირებსო ხაშინელის ამბისა თბრობას.

ნიბ. ქოჯოხეთიდან?..

„ოფელია“, ამბისა თბრობას.

ნიბ. ქოჯოხეთში...

„ოფელია“, ქოჯოხეთიდან.

ნიბ. ქოჯოხეთიდან ქოჯოხეთში, სხვა გზა არც
არის, სადაც თუ წახვალ ქოჯოხეთში ამოპყოფ
თავსა, ქოჯოხეთში ვართ. ქოჯოხეთიდან მოვბ-
ვედრულვარ ქოჯოხეთშივე და ვის რა უნდა მო-
ვუთხრო ისეთი, რო გავაკვირვო?.. ანთუ გამ-
გონე ვინ არის ნეტავი, ანთუ გამგებნი ვინ არის
ნეტავი?.. თქვენ ეგერ გესმისთ, როგორც რო
გესმით, სხვებს გეგედაც არ გაეგებათ. თქვენი
გაგება მიმჭობინებია. იმათი გაგება ქოჯოხეთუ-
რია. და გაგება რო ქოჯოხეთურია: ცხოვრებაც
იმიტომ გადაქცეულა ქოჯოხეთად. ქოჯოხეთს
დანგრევა უნდა, მეტი არაფერი, დანგრევა უნდა.
აფთქება უნდა, განადგურება უნდა, სხვა ხხნა
არ არის. შე ეს არ ძალმძის, თურმე არ ძალმძის.
თქვენც არ ძალგიდთ და არც გაგებებთ, — რო-
მელია ჩვენში უფრო უბედური, ანთუ უფრო
ბედნიერი რომელია ჩვენს შორის?..

„კორდელია“, მე უბედური ვარ.

„ოფელია“, მეც უბედური ვარ.

ნიბ. მე თქვენზე უფრო...

„კორდელია“, არა, მე უფრო!

„ოფელია“, არა, მე უფრო!

ნია კრემლს იწმენდს, „ოფელია“ და „კორ-
დელია“ იწმენდენ კრემლებსა. მერე თქმა
უნდათ. ველარას ამბობენ. გული ამოუჭდებთ.
ტირინ, ზღუტუნებენ. მიათრევენ თავიანთ ლეი-
ბებსა. დაპყრიან ნიას გვერდითა, დაფას აქამდ-
ის რო ეწერა: „მოვიტოვო“ წააწერენ, ანთუ წა-

უმატებენ: „მოვითხოვთ“. შემოგროვდებიან თანდათან სხვებიცა. მოაქვთ თავთავიანთი ლეიბები, სხდებიან ნიას ირგვლივ. თან ყველა ზღუქუნებს, თან ყველა მოსთქვამს: უბედური ვარ, უბედური ვარ. ჩაერევიან ქალბატონ ვალიდას თანამშემენი, ცდილობენ დაშალონ, გააფანტონ არაფერი არ უხერხდებათ. მოუხმობენ ქალბატონ ვალიდასა.

ქალბატონი პალიდა. ეს რაღა მოგიგონია?!

ნიბ. სხვახაც მოგიგონებ თუ არ გამიშვებთ. **ქალბატონი პალიდა.** მე არ მომიყვანიხართ. **ნიბ.** სამაგიეროდ შეგიძლიათ გამიშვათ.

ქალბატონი პალიდა. არც ეგ შემიძლიან.

ნიბ. კარიერის მოხვევა ჰო შეგიძლიათ ჩემი წამებითა?!, ძვირად დაგიკდებათ, თავებიც გავუყვებოდეთ. უბედურებისაც აქვს დახასრული ეგაა რო ხანგრძლივია, ოღონდ უსასრულო არა. ახლოსა ნგრევა ბოროტებისა და ბოროტების ნანგრევებში პირველი თქვენ მოპუცებით.

ქალბატონი პალიდა. ჰა, ჰა, ჰა... წინასწარმეტყველი!.. ჰა, ჰა, ჰა... გაუცირდება ბატონ აკადემიკოსსა, განკურნების გზაზე ეგონეთ. თუმცა და რაო: წინასწარმეტყველებით ბევრი გვინახავს და წმიდანებიცა. ესაა მხოლოდ თვით წმიდა ქალწული, წმიდა მარიამი არა გვხვდება. და იმხასაც ველოდებით, რო იცოდეთ.

ნიბ. წმიდანს უწმინდური პირი არ უნდა ახვდებოდეს.

ქალბატონი პალიდა. ადე, აეთერი შე მართლაც უწმინდურო, აიულოდე ეს წუპანიცა და დაეუარენით თქვენ თქვენს ადგილასა, თორემ იცოდე...

ნიბ. სიტყვებად ნულარ გადმოფინებით. ვიცით, რო არ მოერიდებით არაფერსა. ოღონდ თქვენც იცოდეთ, არაფრისა რო არ გვეშინიან.

პაპადემოზენი. არ გვეშინიან!.. არ გვეშინიან!.. არ გვეშინიან!..

ქალბატონი პალიდა. შენც „კორდელია“?!

„კორდელია“. მეც, ქალბატონო ვალიდა!..

ქალბატონი პალიდა. და ეს მაშინ, როცა ამ დღით ბატონ სტურუას შევხვდი, შენთან მოკითხე და თეატრში მიწვევა დამაბარა?!

„კორდელია“. ღმერთო დიდებულო... რა მიხარია!..

ნიბ. ცრუობს, გატყუებს, ნუ ენდობი, ნურაფერს უჯერი, შენ უბედური ხარ!..

„კორდელია“. აღარა მჭერა ქალბატონო ვალიდა, მე უბედური ვარ.

„ოშელია“. მეც უბედური ვარ, ნუ შეტყუო, რო მეც მიმიწვია ბატონ სტურუამ, არ დაგიჭერათ, უბედური ვარ, უბედური ვარ!..

პაპადემოზენი. უბედურნი ვართ!.. არა სჯერა ჩვენი არავისა და ჩვენც არავისი არაფერი არა გვჭერა; უველა ჩვენ გვატყუებს და ჩვენც ვიცით; უველა რო ცრუა, ცბიერია, გაუტანელია უველა ჩვენ გვიბრალებს და სინამდვილეში არ გვბრალდებთ არავისა, არავინ არ გვენდობა და ჩვენც არ ვენდობით არავისა. უველას ჩვენა ვგონივართ გადავარდნილნი ცნობიერებიდანა, ზო-

ლო მართლა ცნობიერი არც არავიანაა დედაში-წის ზურგზედა. უველას ჩვენა ვძულვართ და ჩვენც არავინ არ ჩავჭრის გულშია. უბედურნი ვართ!.. უბედურნი ვართ!.. ჩვენთვის სიყვარული უსწავლებია არავისა, რადგან რო არავინ არც იცის თუ სიკეთე რა არის, რა ზილია, სიყვარული რა არის, ისიც არ იცის არავინა. ჩვენ ვინ გვასწავლიდა, თვითონ რო არ იცის?! უბედურნი ვართ გარეშე სიყვარულისა, გარეშე თანაგრძნობისა, ანაბარანი მხოლოდ ზიცრუისა. უბედურნი ვართ!.. უბედურნი ვართ!..

ქალბატონი პალიდა. მართლა უბედურნი, ვინ დაგარწმუნათ, რო შიმშლობით გაბედნიერდებით?!

პაპადემოზენი. წყალწყალა ბორში, სადაც ერთი ფოჩი დამაძალი კომპოზიტო ჩო გდია, გინდა გვეპაზია და გინდა არა.

ქალბატონი პალიდა. ემაგ ბორშსა სკამს ეს ამხელა ქვეყნიერება კალინინგრადიდან კურილიის კუნძულებამდე, თქვენ რაღა წითელი კოკები ჰყრიხართ!..

პაპადემოზენი. კამონ, ჩახეთქონ კალინინგრადიდან კურილიის კუნძულებამდე, ჩვენ აღარ გვინდა!.. აღარ გვინდა!.. აღარ გვინდა!..

ქალბატონი პალიდა. შეშვებევებით... ქალი არ ვიყუე, გაჩენის დღე თუ არ გავუვლინოთ!..

თანამშრომელი. ბატონი აკადემიკოსი პობრძანდება. თქვენ თქვენს ადგილას!.. თქვენ თქვენს ადგილას!.. თქვენ თქვენს ადგილას!..

პაპადემოზენი. ჩვენს ადგილას ვართ...

ნიას გარშემო ჰო ჩასხდნენ, ზურგსაც მიჰყუდებენ ერთმეორესა, ხელსაც ჩასქიდებენ, გამედგრებულან. ვინც უნდა მობრძანდეს.

ქალბატონი პალიდა. ჩაჰქექეთ კარი, ამით მე მოვუვლო.

თანამშრომელი. ბატონი აკადემიკოსი!..

ქალბატონი პალიდა. ჩაჰქექეთ კარი!..

კარს მიჰქექავენ, კარს აკაქუნებენ. შემოსულს ითხოვენ, ხმაურობენ, ქალბატონი ვალიდა ყურადღებას არ აქცევს კარსა. მიათრევს ავადმყოფებსა, თანამშრომელთაც ამასვე უბრძანებს, არის ძიძგილი, თმების წყევს, სილის ტლაშენი, კარსაც შემოანგრევენ ამასობაშია.

პაპადემოზენი. რა ამბავია?! რატომ არ მიშვებთ?!

ქალბატონი პალიდა. კარანტინია ბატონო აკადემიკოსო, თქვენ როგორც ბრძანეთ.

პაპადემოზენი. როგორ?! მეც აღარ შემომიშვათ-მეთქი!..

ქალბატონი პალიდა. რა მოგახსენოთ...

პაპადემოზენი. უნდა მომახსენოთ, უნდა მომახსენოთ!.. ოღონდ ეს რაო?

ქალბატონი პალიდა. შიმშილობა გამოაცხადეს.

პაპადემოზენი. ეხლა გვაკლია!.. როგორ თუ გამოაცხადეს?!.. სადაური რა არის?!.. ვინ მოიფიქრა?!.. შენი ბრალი იქნება ჩემო მერცხა!

ქალბატონი პალიდა. უკაცრავად ბატონო აკადემიკოსო...

ბატონი პალიდა. არაფერია. ჩემო ძვირფასო, ხანდახან პო უნდა გავიცინოთ?.. ისე სიცოცხლე მეტისმეტად ძნელი იქნება.

ბატონი პალიდა. ძნელი იქნება, ძნელი. ძნელი, ძნელი იქნება. სიცოცხლე ძნელია და სიკვდილიც ძნელია. ამით შუა არც არაფერია და ადვილიც არ არის არაფერი. ასე რომ ძნელია, ყველაფერი ძნელია. ესაა ხანდახან თუ გავიცინებთ...

ბატონი პალიდა. ხანდახან... ხანდახან...

გაღის აკადემიკოსი. გასდევს ამაღლა თავისი. ორი თანამშრომელი მაინცა რჩება ქალბატონ გალიდასთან ერთად. ახლა ის უკრავს ტაშსა და უკლის გაიშვო, ახლა ის აქეზებს და უფრო მხურვალედაც აქეზებს: ყოჩაღად, ყოჩაღადო. ნიკო არ ეკარება არაფერსა რალა თქმა უნდა. „ოფელია“ და „კორდელია“ იმისა კბაძვეს, მაგრამ თანდათანობითა კარგავენ მოსვენებას.

„კორდელია“. როგორა ნიკავესი..

„ოფელია“. ღორბუცელები..

ნიკო. ნუ მოაქცევთ ყურადღებასა. ნურც თვალს ზიადებებთ. დაბრუნეთ თვალეები და წარმოიდგინეთ, რომ თქვენს ოთახში ხარო და სცენაზე გამოსასვლელად ეშვადებთ. როგორი კაბა მოგზიდებთ, როგორი ვარცხნილობა, ანთუ რას დაიხნევთ გულზედა?.. იფიქრეთ, იფიქრეთ და წარმოიდგინეთ თქვენი თავი: აი ვითომ ხარკის წინა ტრალებით...

„კორდელია“. მე კაბა ცისფერი მაყვია. აბა შემოხედეთ. არა. ჭერ ვარდისფერი გადავიცე. ვამ. შეადარებთ და თქვენც დარწმუნდებით. უფრო ცისფერი რომ მომიხდება. არა?..

ნიკო. ორივეში მშვენიერი ხარ. ოღონდ თუ ოღონდ გადაიხსორე. აი ასე: შეუყარე თითებო და ტალღა-ტალღად გადააცურე. პო, პო, მშვენიერი ხარ.

„ოფელია“. მეც შემოხედვი..

ნიკო. ოოოო... დაბატული ხარ „ოფელია“ ჩემო კეთილო. ოღონდ ყვავილები არ უნდა დავაციწყდეს.

„ოფელია“. აი საკმელა-ბალახი: ეს ნიშნავს, არ დამივიწყო. გთხოვ ჩემო საუყარელო, არ დამივიწყო. აგერ კიდევ ქვეყნის-გულა, გულიდან არ ამოვიღო. აი კაბა შენთვის და ღლილოდები. აი შენთვის მარიამ-საქმელა; ცოტა მეც დამრჩა... შეიძლება ამას ღვთისმშობლის ყვავილი დავუძახოთ... შენ გაგახარებს ამისი ტარება და მე კი... მე საქმელად უნდა ვუკმეო. აგერ გულისხამ... მინდოდა იცო მთელა, მაგრამ ხუთ-ერთიანად დაქცა: აღარ შემიძლიან...

ქალბატონი პალიდა. დარჩა ვინმე?.. ჩაქრა... იღუტე, ჩქარა, ჩქარა, იღუტე...

„კორდელია“. ვაიმე... რა ვქნა..

„ოფელია“. მამ... მამ... შიან!

„კორდელია“. ვაიმე დედა...

ნიკო. რა გატირებთ?.. გზიანთ და კამეთ. ამიხათვის ცრემლად ნუ დაიდვრებით და მტერს ნუ გაახარებთ. ნურც შეგვიწინდებთ: ბორში მა-

ინც არ გამოიღუტე, კომბოსტოს მომუყანო თუ არ გამოიღუტე. ცოტა კომბოსტო და ბერძნული, მიუშვი, მიუშვი, შილაზე და იმეც ბორში... ზორც პო დაივიწყეს დიდიხანა. მზადყოფნაში დიდი, ნუ გერიდებთ...

„კორდელია“. თქვენც მოგიტანთ.

„ოფელია“. მოგიტანთ...

ნიკო. მე არა შიან.

„კორდელია“. მაშინ... არც მერ...

„ოფელია“. მამამამ... მამამ... შიანააან!

ქალბატონი პალიდა. მადამ... ჩამა ფხაკუნებს ქვაბის ძირად... მადამ... თვადება, თვადება... უოჩაღად, გმირულად, დამკვრელურად, სტანოვურად...

მიუშვრებენ „კორდელია“ და „ოფელია“. ქალბატონი ვალიდა თავის ხელით უყვებს ჭაძებსა, იცინის ქალბატონი ვალიდა. ზიოთიებს ქალბატონი ვალიდა. ტაშს უკრავს ქალბატონი ვალიდა, ლამისა რომ თვითონვე ჩამოუაროს, სხვე-ბი პო კამენ გამალებულნი. ნიას გარდა რალა თქმა უნდა.

ქალბატონი პალიდა. მიირთვით, მიირთვით, შეგარგოთ ღმერთმა. თქვენ მალე გკონდეთ და კიდევ ავათხუთებთ ამ ქვაბსა. მიირთვით, მიირთვით!.. აბა მა, აბა თქვენ იცით, ვინთუ პირველი, ვინ მეორე, ვინ მესამე, ვინ მეოთხე, ვინ მეხუთე იქნება?.. თქვენ იცით, თქვენს სიუჩაღზე, ყუაჲ ვისთუ მთელი ფინქანი, ვის ნახვარი, ვისთუ თითო კოჭი. თქვენ იცით, თქვენზეა დამოკიდებული: ვინ პირველი, ვინ მეორე, ვინ მესამე, ვინ მეოთხე, ვინ მეხუთე?.. ოღონდ ჩხუბი არ მოგივიდეთ, გაფრთხილებთ იცოდეთ, ჩხუბი არ იუო, ჩხუბი არ იუო, მერე არ იხანოთ. ვინ პირველი, ვინ მეორე, ვინ მესამე, ვინ მეოთხე, ვინ მეხუთე?.. წევრა არ იუო, გლეჯვა არ იუო, თმებით არ ათროთ ერთმანეთი, გაფრთხილებთ!.. გაფრთხილებთ!.. გაფრთხილებთ!.. ვინ პირველი?.. ვინ პირველი?.. ვინ პირველი?..

ბატონი პალიდა. მევე!.. მევე!.. მევე!.. მევე!.. მე მეორე!.. მეორე მევე!.. არა, მევე!.. მეორე მევე!.. მესამე მე!.. მე!.. მე!.. მე!.. მესამე მევე!.. მევე!.. მე!.. მეხუთე მე!.. მეოთხე!.. არა, მევე!.. მე!.. პირველი მევე!.. მეხუთე!.. პირველი მევე!.. მეხუთე!.. პირველი!.. მეორე!.. მესამე!.. მეოთხე!.. პირველი!.. მეხუთე!.. პირველი!.. პირველი!.. პირველი!..

პირველი. ეხლბიან. მიიწევენ, შუაში მოიქცევენ ქალბატონ ვალიდას. ბრუნავენ. ტრიალებენ. ქალბატონი ვალიდა ასდევს. ზიოთიებს, აშოშინებს თანაცა თითქოსა. აშოშინებს და აქეზებს თანაცა, მერე დიძახებს მკახეთა: მომისმინეთო, თანამშრომელნი გზას გაუყავდენ. აღის სკამზედა და აცხადებს, —

ქალბატონი პალიდა. ცოტახანს უნდა მოითმინოთ, არ გეკადრებთ ასეთი ხუზუნფაფობა. პირობა პირობა და პირობას დაცვა უნდა, ხოლო პირობას თუ დაცვა უნდა, კიდევაც უნდა

დავიცვათ. პატოსნება ამას მოითხოვს, მე აქ უპატოსნოს ვერავისა ვხედავ და პარობასაც არაყინ არ გადავა. პარობისამებრ — ბორში მიირთვით. პირობისამებრ — უვა გეკუთვნით. კნკუტისი შედგა და კნკუტისის შედეგებიც უნდა გამოცხადდეს პარობისამებრ: ბოლო რო შესრულდეს ეს ყველაფერი: საჭიროა, რო ბორში ყველამ მიირთვას, ყველამ, ყველამ, გამონაკლისი აქ არ არსებობს. ეს ქალბატონი არ მიირთმევს. მაშ პირობა ირღვევა. პირობა თქვენი მხრიდან ირღვევა, და ჩვენც შესაძლებლობა გვერთმევა, ჩვენი პირობა რო შევასრულოთ. ნიბ, არ დაუჭეროთ. ტუფილია!..

ძალბატონი ვალიდა. აგერა მე, აგერა უვა და აგერა თქვენა, — რა არის აქ ტუფილი?!. მე ვარ, თქვენა ხართ და უვაიც აგერ არის. — იხედათ!.. მიირთვით!.. მაგრამ პირობა მო პირობაა?.. პირობა პირობა რაღა თქმა უნდა!.. თქვენ მო პატოსნანი ადამიანები ბრძანდებით?.. ბრძანდებით!.. მე ასე მჭერა, ჩვენ ასე გჭერა, აქ ასე სჭერათ. ქვეყანას ასე სჭერა და ნუთუ ისეთ რამეს ჩაიდნეთ, რწმენა რო დავკარგოთ თქვენი?!. არა, თქვენ ასეთს არაფერს არ ჩაიდნეთ. და არც ეს ქალბატონი მოიქცევა ისე: ან ჩვენ რო ვერ შევასრულოთ პირობა ჩვენი, ან თქვენ რო გაიტებით პატოსნანი სახელი, მოუტანეთ, მიირთვას, აგერა მე, აგერა თქვენა, აგერა უვა... უვა!..

მოაქვთ. მოარბენინებენ ბორშსა. ერთ ჯამს რო არა კმსობენ, რამდენიმე ჯამითა სთავაზობენ. აძალდებენ. ეხვეწებიან. უწყურებიან. ფენებს უტყაპუნებენ. ემუქრებიან. ისევ ეხვეწებიან. კოვხს აჩრიან. ანთუ თვითონვე უნდათ რო აჭამონ. „კორდელია“ ეხვეწება, „ოფელია“.. თანაც უგერიებენ მოძალადეთა. ეხვეწებიან, უგერიებენ. მოთმინება დაეღვეათ ავადმყოფებსა.

ავადმყოფნი, არ უნდა... არა კამს... ძალბატონი ვალიდა. უნდა კამოს... უნდა. უნდა, უნდა, მორჩა!.. უნდა კამო ქალბატონო, როცა გაჭმევნ, გინდა თუ არა, უნდა კამო; თუ არა კამ, მაინც გაჭმევნ და რახან გაჭმევნ, უნდა კამო, მაინც რო გაჭმევნ; მე ასე გირჩევ ქალბატონო და დანარჩენი შენ იცო, მე ხელები დამზინავ; რო უნდათ გაჭამონ, უშეშად არ დატოვენ და უნდა კამო, რო უნდათ გაჭამონ, — უნდათ, უნდათ, უნდათ და გაიტანენ. უნდა კამო, უნდა გაჭამონ. აჭამეთ!.. აგერა უვა... ვინ პირველი?.. ვინ მეორე?.. ვინ მესამე?.. ვინ... ვინ... ვინ...

ავადმყოფნი, მე... შეივით... შეივით... ძალბატონი ვალიდა. აჭამეთ!..

უფრო გახლებული მიესვენია ავადმყოფნი ნიასა, უფრო თავგამოდებით იცავენ „კორდელია“ და „ოფელია“, მაგრამ ისინი მო ბევრნი არიან, მოისვრიან აქეთიქითა ორივესა, დააცხრებიან ნიასა: ძალით გააღებინებენ პირსა, ძალით ასხამენ საჭმელსა პირში. ნია იბრძვის, ეიდრე ძალა შესწევს, მაგრამ იმდენი რაღა ძალა შესწევს, რას გაუმკლავდება, ანთუ იმათ

ზომიერებისა რაღა გაეგებათ, — შეჭკავენ, გათანავენ, კოვხებას სჩრიან ხახხში. პირობა ტონი ვალიდა ჩითხითებს ავის მემკვიდრე ლადა. ჩითხითებს. ჩითხითებს. დახმადილად ღება: ავადმყოფები უცებ გაეცლებიან ნიასა. „ოფელია“ და „კორდელია“ მიუხალვადებიან. მიპნედებიან თუ რაც მომწდარა. —

„ოფელია“. მშვიდობით ჩემო მტრედო! „კორდელია“. ნეტავი ძალამ კურნებისამ ჩემს ბაგეს მოსცხოს ისეთი რამ, რომ აწბორება ჩემმან გაკუტროს.

„ოფელია“. წავიდა ის შორსა, ჭახა ძნელსა, არა-სწორსა, დაიღოცოს იმისი ხული! ავადმყოფები დაემობიან და კეთილებენ გულამოსკვითა.

ავადმყოფი ბოლთასა სცემს თავის კაბინეტში. ეტყობა, რო განრისხებულია, თანამშრომელი ასუსტლან.

აბადმეშიკოსნი. ეს რა დაგვემართა!.. როგორი იმედი მქონდა!.. როგორ მიმტყუნეთ!.. რითი ვიმართლოთ თავი, მოგვეჭრა თავი!.. უკვე ქვეყანას მოედებოდა ეს უბედურობა, მოედებოდა, მოედებოდა. რა ვუთხრაო?.. რა ვუპასუხოთ?!

ძალბატონი ვალიდა. გარდაიცვალა... აბადმეშიკოსნი, დაგაჩერებენ?!

ძალბატონი ვალიდა, განა ადამიანები არ იხსოვებიან!.. რამდენიც გნებათ ბატონო ავადმეშიკოს.

აბადმეშიკოსნი. მე არცერთიც არა მნებავს და ამისი სიკვდილი ხულაც არ მინდოდა.

ძალბატონი ვალიდა. რა ვუყოთ, სიკვდილი ჩვენ არაფერს არ გვეკითხება.

აბადმეშიკოსნი. გეკითხებათ, თქვენ გეკითხებათ, მე მგონი...

ძალბატონი ვალიდა. ბატონო ავადმეშიკოსო, მეცა ველდავ, მაგრამ მე ასეთი არაფერი არ წამომცდებია.

აბადმეშიკოსნი. წამოგცდეთ, წამოგცდეთ, ისეთი რამ წამოგცდეთ, თავის მართლებას რო ჰგავდეს.

ძალბატონი ვალიდა. აქ სხვა არაფერი არა ითქმის რა, გარდა იმისა, რო გარდაიცვალა.

აბადმეშიკოსნი. როგორ, დახუჯა თვალები და ფიუ... წავიდა, წავიდა!.. მიზეზი?..

ძალბატონი ვალიდა. გული... ან: Heus!.. აბადმეშიკოსნი. რითი დაამტკიცებ?

ძალბატონი ვალიდა. კომისია დაამტკიცებს. თანამშრომელნი, კომისია!.. კომისია!.. კომისია თვალაფერს დაამტკიცებს. კომისიაში შევლენ თვალაჩინო სპეციალისტები, თავისთავი საქმის საუკეთესო მცოდნენი. შეუვალ სამდიცინო დასკვნას მოამზადებენ. თითოორილანი რაღაცას იტყვიან, ჰორად გახალდება, სამეცნიერო ავტორიტეტთან ჰორი ვერ იხერხებს.

აბადმეშიკოსნი, ჰორი... კომისია... თანამშრომელნი, კომისია, მხოლოდ კომისია. ხალხი კომისიას ენდობა, ხალხის აზრი და კომისიის აზრი ერთიმეორეს ემთხვევა. ხალხის აზრი საბოლოოა.

ბაბადემიკოსნი. კომისიამ.

თანამშრომელნი. ავტორიტეტული.. სახელმძღვანელო.. ხანდო!.. ხიშტდო!..

ბაბადემიკოსნი. კეთილი და პატიოსანი. ვლენდოლომ თქვენს რჩევასა, მე უთქვენოთ არც რა არაფერი არ გადამიწყვეტა არასოდესა და ჩვენთან არც რა არასოდეს არა უოფილა ბიუროკრატიულ-ადმინისტრაციული რეცედივები. არცა უოფილა და არც იქნება.

თანამშრომელნი. არცა უოფილა და არც იქნება!..

ბაბადემიკოსნი. იყო და იქნება კომისიები, იქნება კვლევა ობიექტური. რასაც არაფერი აღარ ეშველება. აღარ ეშველება. რასაც ეშველება, ეშველოს ობიექტური.

თანამშრომელნი. რასაც აღარაფერი აღარ ეშველება. აღარ ეშველება. რასაც ეშველება, ეშველოს!..

ბაბადემიკოსნი. კეთილი!.. ხელმძღვანელობა კომისიისა დავალოს პროფესორ...

პროფესორნი, მე არა ვარ თანახმა. უარს ვაცხადებ. მე თხოულებს ხელს ვერ მოვაწერ.

ბაბადემიკოსნი. არავითარი თხოულებანი, არავითარი გამოძგონებლობა, არავითარი რაციონალიზატორული წინადადებანი, არ-ა-ვი-თა-რი!.. მხოლოდ საღი რეალიზმი: რასაც არ ეშველება. არ ეშველება. მხოლოდ სიმართლე, სიმართლე, სიმართლე!.. დააკვირდით: სიმართლე... სიმართლე... სიმართლე... არავითარი „და“, რადგან სამივეს თავისი დამოუკიდებელი ფუნქცია გააჩნია და ერთს ახლავე გაგისნით თეზისურად: სიმართლე — რაც გვიხსნის კომპრომეტირებისაგან. — თეზისურად, უფრო ვრცლად შეიმდგომში განვიმარტავთ, გასაგებია?!

თანამშრომელნი. გასაგებია!.. ნათელია!.. კიდევ უფრო ნათელი იქნება, უფრო ვრცლად როცა განვიმარტავთ.

ბაბადემიკოსნი. მაშ ასე: კომისიას თქვენ უხელმძღვანელებთ.

პროფესორნი. არავითარი „მაშ ასე“, არავითარი ხელმძღვანელობა, არავითარი კომისიები, უვლადფერი ნათელია: ეს იყო მკვლევობა.

ბაბადემიკოსნი. რას ამბობ, გესმის რას ამბობ?!.. არა, არა, არ გესმის, არ გესმის და თქვი ახლავე, რო არ გესმის თუ რას ამბობ.

პროფესორნი, მესმის...

ბაბადემიკოსნი. არ გესმის, არ გესმის, არაფერი არ გესმის... შეიძლება სამსახურშიც აღარ გაგაჩერონ. მე აკადემია მაინც არ გამწირავს, მე თქვენზე ვუკირობ.

პროფესორნი, მე ახლავე ვტოვებ ხმსახურსა...

მდივანი. გაგეგონებათ, გემი რო იღუპება, რანი გარბიან პირველყოფისა.

პროფესორნი. უკვე იღუპებით?!.. ნუთუ?!.. ჩერ არ მეგონა...

ბაბადემიკოსნი. თქვენი, თქვენ უხელმძღვანელებთ კომისიისი...

მდივანი. აჰ ამდენი სახელმძღვანელო! ზეც-ნიერი ბრძანდება და კომისიის ხელმძღვანელობა მე დაშვალოს?!.. როგორ გამოჩნდება ეს ხალხის თვალში?!

ბაბადემიკოსნი. არ ვიცო!.. უვლადფერში თქვენ ერეით, უვლადფერს თქვენ განაგებთ და ხალხის თვალი ახლა გაგახსენდით?!

მდივანი. მე მხოლოდ გაფრთხილებთ: უხერხული იქნება.

ბაბადემიკოსნი. და მართალი თუ გინდათ: უხერხული თქვენი აჰ უოფნა!..

თანამშრომელნი. ბატონო აკადემიკოსო!.. ბატონო აკადემიკოსო!..

ბაბადემიკოსნი. მომითმინეთ!.. უთქვენოდაც ვიცო, ვინცა ვარ, ვიცო რაცა ვარ, ვიცო, თუ რა არის უხერხული და ბოლო რო უნდა მოვდოს უხერხულობასა, ისიც ვიცო, ვიცო!.. ვიცო!..

თანამშრომელნი. ბატონო აკადემიკოსო!..

ბაბადემიკოსნი. ვიცითმეთქი... და ახლა ისიც ვიცო, კომისიას თუ ვინ უნდა უხელმძღვანელოს: კალბატონო ვალიდა...

კალბატონი ვალიდა. არასდიდებთა!..

ბაბადემიკოსნი. რატომ?! რატომ?! თქვენ დასკვნა ჰო უკვე წარმოადგინეთ: Heus!..

კალბატონი ვალიდა. მაგრამ კომისიამ რო აღმოაჩინოს ისეთი ნიშნები, რაც... რაც... კონკურსის გამოსახდების მოჰყვას...

ბაბადემიკოსნი, რაო?.. რა მოჰყვას?!.. რას მოჰყვას?!

კალბატონი ვალიდა. კონკურსის გამოცხადებასა...

ბაბადემიკოსნი, რა კონკურსისაო...

კალბატონი ვალიდა. თქვენ რო ბრძანეთ ბაბადემიკოსნი, ეს ჰო... ეს ჰო... დასაშვინდებლად იქნება.

კალბატონი ვალიდა. დიახ, დიახ, დასაშვინდებლად... მაგრამ... მაგრამ აღუფრთხილება ჰო... ჰყვა, გვინდა ერთი და გამოდის მეორე.

ბაბადემიკოსნი. თქვენ... თქვენ ურჩხული ბრძანდებით კალბატონო ვალიდა, ურჩხული, ურჩხული, — ახლა ასე განმცხადებია და დამტკიცებითაც დავამტკიცებ: კომისიას მე ჩავუდგები სათავეში, თვითონ მე, მე, მე!.. რაო... ამას რაღა უნდა?..

გიგუცი შემოდის, თავი შეუხვევიათ. არადრცეს თესი... ვერ შეუჩერებია, ხელებით იჭერს და ვერც იჭერს. არაბრაცებს, არაბრაცებს.

ბიბუცი, გამოშვით, რა!.. გამოშვით!.. ან ზინ გამოშვით, ან სხვაგან სადმე გადაიშვინეთ: აჰ ვეღარ დავდგები!

ბაბადემიკოსნი, მიკვირს გიგუცი, ეს მოუთმენლობა შენგან მიკვირს, ჩვენ ჰო შეუთანხმდით?!

ბიბუცი, ჩვენ შევთანხმდით, მაგრამ სტალინი რო არა თანხმდება!..

ბაბადემიკოსნი, რას ამბობ გიგუცი, რომელი სტალინი, რა სტალინი, რაღა დროს სტალინია, ვილა რაღასა მკითხავს სტალინისა?!.. რას აჩიბრ.

გველემშას მოეშვი და მამას ველარ უნდა მო-
ეშვა?! აჲ დამირდი?..

ბიბუცი. დაგპირდით, მაგრამა გველემშაი
მომეშვა და ეს არ მეშვება, თვითონ არ მეშ-
ვება, მე რაღა ვქნა?! აგერ ამაა გამიხეტია თავი
წუხელისა. — ადუ კომუნისში უნდა დავამუა-
როთ იუპიტერზეო; დედამიწაზე ჰო დავამუა-
რეთ, შთვარეზე ჰო დავამუარეთ, იუპიტერზე-
დაც უნდა დავამუაროთო, ადუ, ადუ, ამერიკამ არ
მიგვანწროსო. რა იუპიტერიმეთქი, რა კომუ-
ნიზმიმეთქი და გამიხეტია თავი... აი, აი გამი-
ხეტია..

ბაბადმიკოსი. სიზმარი გინახავს გიგუცი.
სიზმარი და ცხადი ველარ გაგარჩევია.

ბიბუცი. თავი რა მაქვს გახეტოილი?!

ბაბადმიკოსი. თავის გახეტოქა სიზმარშიც
შეიძლება, მაგრამ ცხადში აღარ უნდა გამოგ-
ულოდა.

ბიბუცი. რო ვამომუყა?!.

ბაბადმიკოსი. ვერ ვუარვყოფთ... მერე,
მერე რა იქნა ის შენი... ის... ის „სტალინი“?..

ბიბუცი. ძინავს.

ბაბადმიკოსი. ნახეთ ერთი ვისა სძინავს და
აჲ მომგვარეთ.

შემოჰყავთ ერთი ნაშიძინარევი ავადმყოფი.
ჯერ ვერც გამორკვეულა, თმა ასჩეჩია, თვალებს
ვერც ახელს, აცვია ჩაბღეწილი ხალათი, გრძე-
ლი, ძირს მოაფხოწილივებს, უკვირს ავადმყოფო-
სსაჲ — ეს არის?!

ბიბუცი. რა ვიცი აბა, ღამე სტალინია და
ახლა აბა რა ვიცი!..

ბაბადმიკოსი. არ იცი და გაგაგებინებთ.

თანამშრომელნი. თვითონაც გაგაგებინებთ!..

ბაბადმიკოსი. ვინა ბრძანდებით მოწუალეო
ხელმწიფეჲ?..

„სტალინი“, ჩიბუხი!..

ბაბადმიკოსი. ჩიბუხიცა გაქვთ?..

„სტალინი“, ჩიბუხი!!!!!!..

ბაბადმიკოსი. მოუტეხნეთ ჩიბუხი!..

მოუტანენ ჩიბუხსა, მოირგებს ჩიბუხსა. აჩე-
ჩილ თმას გადასწორებს. ჯერ ის არ არის მა-
ინცა.

„სტალინი“, მუნდირი!..

ბაბადმიკოსი. აჲ, მუნდირიცა გაქვთ?!

„სტალინი“, მუნდირი!!!!!!..

ბაბადმიკოსი. მოუტეხნეთ, მოართვით!..

მუნდირს მოუტანენ, გადაიდებს. ჩაფხრეწილ
ხალათსა. მუნდირს ჩაიცვამს. გამოეწყობა. ის
არის, ვერ აუხირდები, იქვე რო არ გამოწყო-
ბილიყო, შეიძლება სხვებსაც ისევე მოსჩვენე-
ბოდეთ.

ბიბუცი. აბა რო არა გჯერათ ჩემი!..

ბაბადმიკოსი. მაინც არა გჯერა!..

„სტალინი“, ეს თქვენა ბრძანდებით ბატონი
ავადმყოფი?..

ბაბადმიკოსი. მე გახლავართ!..

„სტალინი“, პოლიტიკაში შეცდომა რომ არ
დაუშვათ, წინ უნდა იუტერბოდეთ და არა უკან.

ბაბადმიკოსი. წინაც ვყოფრებით და უკანა

ცა აგრეთვე: ჩვენ აჲ ლენინიცა გვეულოდა, ბატ-
ონი და ენგელსი ჰო რამდენიც გინდათ, ახლ-
ბრევენვი?.. ზრუშკოვი?.. ცოცხლებიცა რა უნდა
ნენ და სათავეშიც რო ისხდნენ, იქაც ისხდნენ
და აჲცა გვეუადნენ. ჩვენ არაფერი არ გაგვი-
კვრდებოდა.

თანამშრომელნი. ჩვენ არაფერი არ გაგ-
ვიკვრდებოდა!..

„სტალინი“. გახაგებია!.. არ არის ისეთი ცი-
ხესიმაგრე, რომლის აღებაც ბოლშევიკებს არ
შეეძლოთ.

ბაბადმიკოსი. იოოოო... გაშახნდა ეს სი-
ტუვები, თავში გვიქვდავდნენ, კინაღამ დამა-
ვიწყდა.

„სტალინი“. არ უნდა დაივიწყეთ გაკეთი-
ლები. ეს ერთი, მეორე: ბერძნებსა ჰყვდათ
ერთი გმირი, ანთოსი. ის უძლეველი იყო, მი-
წაზე თუ იღვა. მიწას თუ მოსწყვეტდნენ, ძალა
ეცლებოდა. ბოლშევიკები მახებზე დგანან. მა-
სები მიწა ბოლშევიკებისა, მომგვარეთ მასები!
თანამშრომელნი. რამდენს აღაპარაკებთ
ბატონო აკადემიკოსო?!

„სტალინი“. მასები!!!!!!..

ბაბადმიკოსი. ჰი, ჰი, მოუყვანეთ მასები!..

შემოჰყავთ ავადმყოფნი, ქალები ჰო, და მამა-
კაცებიცა გიგუცის განყოფილებიდანა თუ
მთლად საავადმყოფოდანა. მასები მასებია, რაც
უფრო მეტი მითუყვასო.

„სტალინი“, აი მტარვალები, თქვენს სისხლს
რო სწოვენ, შეგხედეთ, როგორი თეთრი ხალა-
თები აცვიათ. თქვენს თავსაც დახედეთ, რა
გაცივათ და რახა მგევხართ, სოციალური თა-
ნასწორობა არ დამყარდება მასების ამოძრა-
ვების გარეშე. გააძრეთ თეთრი ხალათები და
თქვენ ჩაიცვით, ჩაიცვით ნიფხები და დაარ-
ქეთ ნეშმები. დაარქეთ! დაარქეთ! გადააბრუ-
ნეთ და დაარქეთ, გადმოაბრუნეთ და დაარ-
ქეთ, დაარქეთ, დაარქეთ! გადააბრუნეთ და გა-
დმოაბრუნეთ, გადმოაბრუნეთ და გადმოაბრუნეთ,
ყველაფერი მოძრაობს, ყველაფერი იცვლება,
გადააბრუნეთ და გადმოაბრუნეთ, დაღწეთ, და-
ამსხვრიეთ, დაფშვინეთ, გადაუძახეთ უნასრუ-
ლობაში სმაყაროსი, მოსრისეთ, მოფშვინეთ,
გაცამტვერეთ... ყველაფერი მოძრაობს, ყვე-
ლაფერი იცვლება!..

რაღა თქმა უნდა: შეესოოდნენ „მასები“ ექი-
მებსა... აჭობებენ, გააძრობენ, თვითონ გა-
დაიცვამენ თეთრ ხალათებსა. იმათ წაშოაკე-
ვენ, დაარქობენ ნეშმებსა, გადააბრუნებენ და
გადმოაბრუნებენ. მთლად ღედამიწას ველარ გა-
ცამტვერებენ ცხადია, ვერ მოაზერხებენ, თო-
რემ ეგება ამასაც შეეცადნონ, ასეუ შეიძლება,
რომ დამთერდეს ეს ამბავი. შეიძლება: ტან-
ებიცა, ჯარიცა, ოლონდ ჯარი ჰო უბრებელ უკ-
ვე ითქვა. განმეორებაც საკვირველი არ უნდა
იყოს, საკვირველი რო აღარაფერია ამ ჩვენს
ქვეყანაშია. თუნდაც სცენაზე რო არ განმე-
ორდეს, იგულსხმება რაღა თქმა უნდა.